

LIIKUMISHARRASTUS JA SPORT
Rahastamisvõimalused Euroopa Liidus

Eesti esindus Brüsselis asub Rue Guimard 11/13

LIIKUMISHARRASTUS JA SPORT

Rahastamisvõimalused Euroopa Liidus

Sisukord

Sissejuhatus	3
Brüsselis elavad eestlased on spordilembesed	4
Euroopa Liit ja sport, kronoloogiline kokkuvõte	6
Struktuurifondid 2007 - 2013	12

STRUKTUURIFONDIDE PROGRAMMID JA MEETMED

Suurem haldusvõimekus	16
Piirkondade terviklik ja tasakaalustatud areng	20
Kohalike avalike teenuste arendamine	22
Linna-piirkondade arendamine	23

EESTI RIIGI PROGRAMMID

Piirkondade konkurentsivõime tugevdamise väikeprojektide programm	24
Piirkondliku arengu kavandamise programm	26
Hasartmängumaksust regionaalsete investeeringutoetuste andmise programm	28
Kohaliku omaalgatuse programm	30

EL MAELU JA PÖLLUMAJANDUSE ARENGU FOND

Külade uuendamise ja arendamise investeeringutoetus	33
---	----

ÜLE-EUROOPALISED PROGRAMMID

Euroopa Noored	36
Euroopa elukestva õppe programm. Täiskasvanuhariduse allprogramm Grundtvig	41
Programm "Kodanike Euroopa"	44
Vabaühenduste Fond (VÜF): Norra, Islandi ja	
Liechtensteini toetus Eesti kodanikuühendusele	47
Kasulikud leheküljed	52

Väljaandja: Spordikoostuse ja -Teabe Sihtasutus www.spordiinfo.ee, e-mail: info@spordiinfo.ee

Toetajad: Avatud Eesti Fond
Open Estonia Foundation RIIGIKANTSELEI

Teatmik on välja antud Riigikantselei Euroopa Liidu teabetalituse ja Avatud Eesti Fondi programmi "Osalev ja kaasav Eesti Euroopa Liidus" raames.

Täname: EESTI KULTUURKAPITAL Kultuuriministeerium

Koostajad: Sirje Lippe, Priit Vene
Keeletoimetus: Alias Tõlkeagentuur OÜ
Kujundaja: Jaak Rüütel
Trükk: Sunprint OÜ

Esikaane foto: Janne Salumäe
www.sportfoto.ee
Jooks ümber Ülemiste järve, 2007.
ISBN 978-9985-9876-3-6

Sissejuhatus

Eelmise teatmiku väljaandmisest on möödunud veidi enam kui kolm aastat. Selle aja vältel on spordi käsitlus Euroopa Liidus oluliselt muutunud. Sport on leidnud mainimist Euroopa Liidu fondides abikõlbliku tegevusena. Euroopa Komisjonis on 2007. aastal valminud sporti käsitlev strateegiadokument "Valge raamat spordi kohta". Lissaboni lepingu ratifitseerimisel liikmesriikide poolt omandab sport EL tegevusvaldkonnana võrdse staatuse kultuuri ja haridusega. Spordirajatised ja spordiorganisatsioonid on sõnaselgelt mainitud abikõlblikena Euroopa Liidu struktuurifondide toel Eestis rakendatavates programmides. Spordiorganisatsioonidel on võimalus olla algataja või partner spordirajatiste planeerimisel, ehitamisel ja renoveerimisel. Jätakuvalt on avatud võimalused taotleda toetust noortetöö-, piiriülese koostöö-, turismi- ja maaelu valdkondades.

Käesoleva raamatu peamine eemärk on olla spordiorganisatsioonidele abiks täiendavate rahastamisvõimaluste leidmisel. Kogumikus on lähemalt tutvustatud Eestis rakendatavaid struktuurifondide meetmed, Euroopa Liidu algatusi ja programme ning Eesti riigi poolt finantseeritavaid фонде.

Teiseks raamatu missiooniks on tutvustada sporditeema arengut Euroopa Liidus läbi ajaloo ja tuua Eesti esindushoonete ja seal elavate eestlaste kaudu lugejale veidi lähemale Euroopa pealinn Brüssel.

Nii nagu Euroopa Liit ja Eesti on kiiresti arenevad ja -muutuvad, nii on ka fondid ja programmid püsivas muutumises. Raamat ei püüa ajakohasuselt võistelda internetiga ega pretendeeri olema ammendav. Oleme seadnud eesmärgiks olla huviärataja, tutvustaja ja esmane teekaart.

Suur tänu toetuse eest Riigikantselei Euroopa Liidu Teabetalitusele, Avatud Eesti Fondile ja Kultuurkapitalile.

Täname kaastöö eest Kultuuriministeeriumi, Siseministeeriumi, Riigikantseleid, Ettevõtluse Arendamise Sihtasutust, PRIA-t, Euroopa Noored Eesti bürood ja SA Archimedese Hariduskoostöö keskust.

Head sirvimist ja julget pealehakkamist!

Brüsselis elavad eestlased on spordilembesed

Siin, kodunt kaugel keset Euroopat elades, annab sportimine lisaks oma üldteada headele omadustele ka võimaluse kohtuda trennis rahvuskaslastega vabas ja meeleolukas õhkkonnas.

Ühine hobitegevus saab juurde lisaväärtusi: tee me sporti, räägime emakeelt ning mõtleme mõnusaid koduseid mõtteid. Meie ühisele sportimisele on juba sisse programmeeritud osalejate vahelduvus, sest enamikul juhtudel on ju eestlased Brüsselisse asunud ja asuvad ajutiselt. Nii on spordisaal ja ühisüritused tore võimalus omavahel tutvuda, sidemeid luua ja neid hoida.

Brüsseli eestlased harrastavad üheskoos mitut spordiala. On oma jalgpallimeeskond, mängitakse tennisit, neljandat aastat toimuvad aeroobika treeningud, käiakse koos joogatunnis. Belgia kliima soosib ühiseid jalgrattasõite ja kõndimist, olgu keppidega või ilma.

Alguse sai ühis-sportimine lihtsalt, nagu ikka elus juhtub. Tekib idee, on mõttekaaslasi, leitud eestvedajaid. Jääb veel lisada annus head tahet ja nii mõnigi tore tegevus on käivitatud.

Näiteks said aeroobikatrennid alguse ühel sünnipäevapeol, kus oli kavas väike ühisvõimlemine. Mõte seda regulaarselt koos tegema hakkata hakkas meeldima ja idanema. Võttis küll omajagu asjaajamist, aga üsna kiiresti oligi võimlemishuvilistel eestlastel ühe kohaliku kommuuni spordisaal renditud. Mõtte algatajaiks olid kodused proudad, kes Belgias oma abikaasade karjääri toetamas. Täna seks käivad aeroobikatrennis nii mehed kui naised – ga erinevatelt töö- ja elualadelt.

Eesti jalgpallimeeskond tuli kokku 2005. aastal. Mänguhasart hinges, asuti ühiselt treenima ning jõuti õige pea ka turniiridele, kus esinetakse alati võitluslikult ja edukalt.

Hakkajad inimesed, kes eestvedaja rolli on võtnud ja huvilisi enda ümber koondavad, tegutsevad siinse traditsiooni kohaselt vabatahtlikena. Belgia ühiskonnas on vabatahtlikkus üldse väga olulisel kohal. Ei imestata sugugi, kui keegi võtab vabatahtlikult ja tasuta enda kanda kohustused, mis oma koormuselt ja mahult on pea võrdsed mõnel ametlikul tööpostil töötamisega.

Olete tähele pannud – kui oled väikesest paigast pärit, hakkad suurlinnas endalegi ootamatult võhivõõraid "omasid" tervitama?! Nii tervitavad ka Brüsseli eestlased üksteist rõõmsalt ja reipalt, nagu sportigi tehes – sportlaslikult.

Mari Tomp

Euroopa Liit ja sport

Sportideemaliste küsimuste käsitlemine Euroopa Liidus on toimunud ja hoogustunud käsikäes Euroopa Liidu enese arenguga. Algselt Euroopas rahu tagamiseks loodud liit kasvas majandusliiduks ja seejärel paljudes valdkondades koostööd tegevaks poliitiliseks liiduks.

Esmasel kujunemisperioodil Euroopa Liit spordi temaatikat ei puudutanud ega käsitlenud. Alles Euroopa Liidu kui majandusliidu väljakujunemisel ja tugevnemisel tekkisid esimesed puutepunktid spordi valdkondadega ning sellega kaasnevalt ka sporditeema majanduslike ja õiguslike aspektidega. Esmakordselt leidis sport käsitlemist 1974. a. Euroopa kohtukaasuses, mis käsitles ühe spordiorganisatsiooni reegli vastuolu tööjõu vaba liikumise õigusega. Pea kümneks aastaks jäidki selleteemalised kohtuasjad ainsateks ELi ja spordi kokkupuutekohtadeks. Maastrichti lepinguga laienes Euroopa Liidu pädevus sotsiaal-, haridus- ja kultuurisfääri ning tasapisi hakkas teisenema ka spordi käsitlemine ELi raames. Esialgu vaadati sporti peamiselt kolme eelpool nimetatud valdkonna ühe komponendina, kuid aasta-aastalt hakkas sport üha enam eristuma spetsiifilise valdkonnana. Lissaboni lepingu jõustumisel omandab sport iseseisva võrdväärse kooha haridus-, kultuuri- ja sotsiaalvaldkonna kõrval. Spordi mitmetahulisusest tulenevalt jääb ilmselt ka tulevikus spordi temaatika ELi kontekstis kahetiseks – sport kui ühiskondlikke väärtusi kandev liikumine ja sport kui majandusharu.

Saksa Spordi Esindus asub Brüsselis,
Av. de Cortenberg 89

Euroopa Liit ja sport - olulisemate sündmuste kronoloogia

1950

9. mai – Prantsuse valitsus kiitis heaks Schumani plaani Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse (ESTÜ) loomiseks.

1951

18. aprill – Prantsusmaa, Saksamaa, Itaalia, Hollandi, Belgia ja Luksemburgi valitsused allkirjastasid ESTÜ asutamislepingu.

1957

Rooma lepingud. 25. märts – allkirjastasid Prantsusmaa, Saksamaa, Itaalia, Hollandi, Belgia ja Luksemburg Euroopa Majandusühenduse (EMÜ) ja Euroopa Aatomienergia Ühenduse (Euratom) asutamislepingud. Kolme ühenduse - ESTÜ, EMÜ ja Euratomi - lepingud moodustavad tänapäevase Euroopa Liidu aluse ja neid nimetatakse kokkuvõtlikult Rooma lepinguteks.

1974

Esimeseks Euroopa Ühenduse puutepunktiks spordiga sai Euroopa Kohtu kaasus Walrave/Koch versus Rahvusvaheline Jalgratturite Liit. Kaks Taani kodanikku soovisid Jalgratta Maailmameistrivõistlustel töötada mootorrattaga ratturite ees sõitvate vedajate-na (ingl. peace maker) teise riigi meeskonna heaks, kuid Rahvusvaheliste Jalgrattavõistluste reeglitele viidates keelati see neile ära. Euroopa Kohus sedastas muuhulgas järgmist:

- rahvuslikel alustel diskrimineerimise keeld ei puuduta mitte ainult riigivõimu, vaid kehtib ka muudes valdkondades, sealhulgas spordiühendustes, kus reguleeritakse töö- ja teenuste sfääri;
- spordisündmusi käsitletakse ühenduse eeskirjade kohaselt sellisel määral, nagu need moodustavad osa majandustegevusest lepingu artikli 2 mõttes;
- rahvuskoondiste valimisel ei puutu diskrimineerimiskeeld asjasse. Selles kontekstis ei ole majanduslik külg määrav, oluline on spordi aspekt.

Selle juhtumi puhul käsitleti esmakordselt Euroopa Ühenduse kontekstis sporti majandustegevusena.

1976

Donà – Mantero kaasus. Nagu kaks aastat varem, oli ka selle juhtumi puhul teemaks tööjõu vaba liikumise kitsendamine spordiühenduse poolt. Itaalia Jalgpalliliidu reeglite kohaselt võisid võistlustel osaleda ainult mängijad, kes kuulusid liitu kui professionaalid või poolprofessionaalid; millele lisandus klausel, et ainult itaallased saavad olla liidu liikmed. Euroopa kohus leidis, et reegel ei ole kooskõlas Euroopa lepingu artiklitega 7 ja 48. Siiski viidati otsuses mittemajanduslikele ja spordi erilisest olemusest tulenevatele olukordadele (rahvuskoondiste mängud jmt.), mille puhul erandid on õigustatud.

1985

Komitee "Euroopa Kodanikud" raportis (tuntud kui Adonnino raport) loetletakse abinõude hulgas, mis aitaksid suurendada Euroopasse kuulumise tunnet, teiste meetmete kõrval ka sporti ning selle ühendavat ja integreerivat mõju.

1988

Larive raport. Euroopa Parlament kinnitas oma esimese sporti ja Euroopa Ühendust puudutava raporti. Raporti koostas parlamendi kultuuri-, noorsoo-, haridus- ja meediakomisjon (komisjon nimes on sport alles 1999. aastast). Raport kritiseeris Euroopa Ühenduse poliitikat, et see on suhetes spordiga "ühekülgne ja lihtsustav".

1991

Euroopa Komisjon kutsus ellu spordifoorumi, millel olid esindatud nii rahvuslikud olümpiakomiteed kui riikide spordiküsimustega tegelevad ministeeriumid. Esimene foorum toimus 17.12.1991 Brüsselis. Sellest ajast on liikmesriikide valitsuste ja spordiorganisatsioonide esindajad ning Euroopa Komisjoni liikmed kohtunud vähemalt kord aastas, arutlemaks Euroopa Liidu ja spordi suhteid puudutavaid olulisi küsimusi.

1992

12 Euroopa Ühenduse valitsusjuhti allkirjastasid Maastrichtis "Euroopa Liidu lepingu", mida traditsiooniliselt nimetatakse allkirjastamise koha järgi Maastrichti lepinguks. Alates sellest ajast võeti ka Euroopa Ühenduse asemel kasutusele nimetus Euroopa Liit. Maastrichti lepinguga laiienes Euroopa Liidu kompetents hariduse, kultuuri, tervishoiu, välis- ja kaitsepoliitika, õiguse ning sisejulgeoleku sfääridesse.

1993

Saksa Spordiföderatsioon koostöös Saksa Olümpiakomitee ja Saksa regionaalsete spordi-liitudega avas Brüsselis Saksa Spordi Esinduse (EU Office of German Sports), eesmärgiga koguda ELi sporti puudutavat infot ja esindada organiseerunud spordiliikumiste huve. Hiljem on Saksa Spordiesindusega liitunud Austria, Prantsusmaa, Hollandi, Norra, Rootsi, Taani ja Soome spordi katusorganisatsioonid, Euroopa Olümpiakomitee ning mitmed teised üle-euroopalised spordiühendused. Nii on Saksa Spordi Esindusest saanud suurim Brüsselis alalist esindust omav organiseeritud spordi huvides tegutsev organisatsioon, mis on liikmeskonnalt ja tegevusulatuselt üle-euroopalikum kui nimest järeldada võiks.

1995

Bosmani kaasus. 15. detsembril 1995 kuulutas Euroopa Kohus välja otsuse, mis on sporti puudutavatest õigusaktidest enim tuntud. Otsus on pälvinud ulatuslikku tähelepanu ka väljapool spordi konteksti ning muutunud üldiseks näiteks Euroopa õigusaktide mõjust. Jean-Marc Bosman, Belgia profijalgpallur, algatas kohtuasja nii UEFA kui FIFA ülemineku- ja välismängijaid puudutavate reeglite vastu, mis mõlemad kitsendasid tema vabadust valida töökohta ja olid vastuolus ELi konkurents- ja tööjõu vaba liikumise reeglitega.

Kohtulahendiga tunnistati lubamatuks üleminekutasude nõudmine peale mängija lepingu kehtivuse lõppemist töökohavahetusel ELi piirides. Lisaks kinnitati, et ELi piires võib iga klubi kasutada piiramatus koguses mängijaid teistest ELi liikmesmaadest.

1997

Packi raport. ELi Parlamendi kultuuri-, noorsoo-, haridus- ja meediakomisjoni 1997. aasta mais esitletud dokument annab põhjaliku ülevaate ELi rollist spordisfääris. Doris Packi raportiga kutsus ELi institutsioon Euroopa Parlament esmakordselt üles looma ELi lepingutes õiguslik alus spordi käsitlemiseks

1997

2. oktoobril 1997 kinnitasid 15 riigi juhid Amsterdams põhjalikult ümberkorraldatud Euroopa lepingud. Lepingute muutmise ja täiendamise eesmärgiks oli asetada selgemalt rõhk Euroopa identiteedile ning muuta ELi poliitika liikmesriikide kodanikele läbipaistavamaks, lähedasemaks ja jälgitavamaks. Amsterdami lepingu kokkuvõttele on lisatud sporti käsitlev deklaratsioon. Deklaratsioon rõhutab spordi olulist sotsiaalset rolli, märgib ära vajadust võtta arvesse spordi (amatöörspordi) erilist olemust. Deklaratsioon ei ole liikmesmaadele siduv ega anna ELi institutsioonidele õiguslikku alust spordi küsimuste reguleerimiseks.

1998

Euroopa Komisjoni hariduse ja kultuuri direktoraadi juurde loodi spordiga tegelev allüksus.

1999

Euroopa Nõukogu istungil Helsingis esitas Euroopa Komisjon raporti, mis kutsus üles säilitama Euroopa spordi struktuuri ja kaitsma spordi sotsiaalset funktsiooni ühenduse raames. Peamiselt toetus raport Euroopa Komisjoni algatatud ja spordiorganisatsioonidega arutluste tulemusena valminud diskussioonidokumendile "Euroopa Spordimudel".

2000

Euroopa Kohus kinnitas kahes lahendis "spordi eriomast iseloomu" Euroopa põhiõiguste suhtes.

Belgia judoka Christelle Deliège kaasuses leidis Euroopa Kohus, et spordiorganisatsioonide poolt kehtestatud reeglid tippvõistlustele kvalifitseerumiseks on põhimõtteliselt vastuolus teenuste vaba liikumise seadusega, kuid on õigustatud seni, kuni need reeglid on mõeldavalt vajalikud selliste võistluste korraldamiseks.

Soome korvpalluri Jyri Lehtoneni kaasuses leidis Euroopa Kohus, et mängijate üleminekuperioodide range määratlemine on vastuolus tööjõu vaba liikumise põhimõttega, kuid spordi olemusest tulenevatel mittemajanduslikel põhjustel õigustatud.

Euroopa Nõukogu istungil Nice'is reformiti Euroopa lepinguid eelseisva suure laienemise huvides. Lisaks liitsid riikide valitsusjuhid lõppdokumendile sporti puudutava lisa "Deklaratsioon spordi eriomasest iseloomust ja tema sotsiaalsest, hariduslikust ja kultuurilisest funktsioonist ning selle arvestamise vajadustest poliitika kujundamisel". Deklaratsioon on ulatuslikum kui Amsterdami lõppdokumendile lisatu, kuid ka see ei andnud Euroopa Liidu institutsioonidele õiguslikku alust reguleerivaks tegelemiseks spordi valdkonnas.

2003

Kolpaki kaasus. Saksa Käsipalli Liit väljastas Slovakkia käsipallur Kolpakile kui väljastpoolt ELi värvatud mängijale "A"-mängijakaardi. Erinevalt õigusest kasutada piiramatul arvul Euroopa Majandusühenduse riikidest pärinevaid sportlasi oli Saksa Käsipalli Liit kehtestanud piirangu, et teataval võistlustel võib kasutada ainult kahte "A"-kaarti oma- vat mängijat.

Euroopa Kohus tugines oma otsuses Slovakkia assotsiatsioonilepingule Euroopa Liiduga. Otsuses öeldakse, et spordiorganisatsiooni reegel, mille kohaselt klubid võivad teataval võistlustel kasutada ainult piiratud arvul mängijaid väljastpoolt Euroopa Majandusühendust, rikub teenuste liikumise vabadust ja on seega vastuolus kodakondsuse alusel diskrimineerimise keeluga.

Euroopa Kohus osutas, et diskrimineerimise keeld kehtib mitte ainult Euroopa Majandusühenduse liikmesriikidest, vaid ka assotsiatsioonilepingu sõlminud riikidest pärit kodanike kohta, kes on liikmesriigis seaduslikult tööle võetud.

2004

Euroopa Põhiseaduse leping. 29. oktoobril 2004. a. kiitsid 25 liikmesriigi riigi- ja valitsusjuhid heaks Euroopa Põhiseaduse lepingu. Sporti käsitleti lepingu artiklis III-282 ühes hariduse, noorsootöö ja kutseõppe küsimustega. Leping andnuks Euroopa Komisjonile pädevuse teatavas ulatuses spordiküsimustega tegelemiseks.

Euroopa aasta "Haridus läbi spordi". Euroopa Komisjon kuulutas 2004. aasta "Haridus läbi spordi" aastaks. Teemaatilise aasta peaesmärkideks oli esile tuua spordi rolli hariduses ja rõhutada õpilaste kehalise aktiivsuse tähtsust. Aasta vältel viidi ellu ligikaudu 180 teemaatilist projekti, mida Euroopa Liit toetas kokku 13 miljoni euroga.

2005

Prantsusmaa ja Hollandi referendumite negatiivsed tulemused seiskasid Euroopa Põhiseaduse ratifitseerimise protsessi.

2006

Euroopa Parlament ja Euroopa Nõukogu kinnitasid uueks eelarveperioodiks (2007 -2013) "Kodanike Euroopa" (Citizens for Europe) programmi. Esmakordselt on organisatsioonide hulgas, kellele on avatud juurdepääs programmile, nimetatud otseselt spordi valdkonnas tegutsevaid kodanikuühendusi.

2007

30. mail avaldas ELi Komisjon toitumise ja ülekaalulisuse küsimustele pühendatud "Valge raamatu", milles muuhulgas rõhutatakse spordi ja spordiorganisatsioonide olulist rolli liikumisharrastuste edendamisel, kooli osa laste liikumisharjumuste kasvatamisel ning vajadust kujundada elukeskkonda nii, et see soodustaks igapäevast liikumist aktiivsel viisil (jalgrattaga või jalgsi tööle-koju sõitmine, mänguväljakud ja liikumispaigad jne). Toitumise ja ülekaalulise teemat käsitlev "Valge raamat" on kavandatud toimima sünergias spordi "Valge raamatuga".

2007

11. juulil avaldas Euroopa Komisjon "Valge raamatu spordi kohta". See on strateegiadokument, mis loob aluse ELi edaspidisele spordipoliitika kujundamisele. Valge raamat käsitleb suurt hulka spordi aspekte, alustades spordi sotsiaalse, kultuurilise ja haridusliku rolliga - kuni vabatahtlike töö ja spordi majanduslike aspektide, profispordi- ja dopinguvastase võitluse küsimusteni.

2007

23. juunil leppisid ELi juhid kokku valitsustevahelise konverentsi üksikasjalikus mandaadis ümmikusse jooksnud põhiseaduse lepingu ülevaatamiseks. Loobuti lepingu kõlavast nimest ja lepingut nimetati tööversioonis lihtsalt reformilepinguks.

Sporti puudutavaid sätteid oluliselt ei muudetud. Lepingu jõustumisel loob see Euroopa Liidu institutsioonidele juriidilise aluse toetada liikmesriike spordi sotsiaalsete, hariduslike ja kultuuriliste rollide arendamisel.

Reformileping allkirjastati liikmesmaade valitsusjuhtide poolt 13. detsembril Lissabonis ja sai traditsiooniliselt nimeks allkirjastamise koha järgi Lissaboni leping.

Kui ratifitseerimisprotsess kulgeb tõrgeteta, võib leping jõustuda juba 2009.a.

Struktuurifondid 2007 - 2013

Euroopa Liidu struktuuritoetuste eesmärk on toetada vähemarenenud piirkondade ja riikide majanduse arengut, seeläbi vähendada arenguerinevusi Euroopa regioonide vahel ja tõsta Euroopa Liidu kui terviku konkurentsivõimet maailmaturul.

2007-2013 on Eestil võimalik kasutada Euroopa Liidu (EL) struktuuritoetusi kokku 53,3 miljardit krooni. Sellele lisandub 12,5 miljardit krooni maaelu, põllumajanduse ning kalanduse toetuseks mida eelmisel eelarveperioodil käsitleti struktuurifondide koosseisus kuid käesoleval eelarveperioodil käsitletakse eraldi.

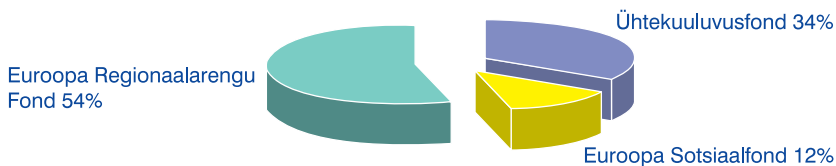
Võrdluseks eelmisel perioodil 2004-2006 oli Eestil võimalik kasutada kokku 12,5 miljardit krooni ja see sisaldas ka maaelu, põllumajanduse ja kalanduse arengu fonde.

Perioodil 2007-2013 saame struktuuritoetust keskmiselt 7,6 miljardit krooni aastas, mis on 2 korda rohkem kui perioodil 2004-2006.

Struktuuritoetusi rahastavad kolm fondi: Euroopa Regionaalarengu Fond, Euroopa Sotsiaalfond ja Euroopa Ühtekuuluvusfond (joonis 1).

53,3 miljardit krooni EL struktuurifondide lõikes

Joonis 1

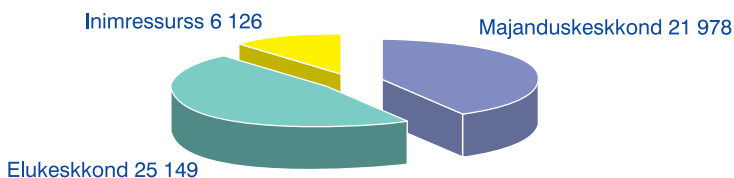
EL struktuurivahendite jaotamine toimub vastavalt **Eesti struktuurivahendite strateegiale 2007-2013** ja kolmele sellele tuginevale **rakenduskavale, mille elluviimist korraldab vastav juhtministeerium:**

1. **Inimressursi arendamise rakenduskava** (Haridus- ja Teadusministeerium).
2. **Elukeskkonna arendamise rakenduskava** (Keskkonnaministeerium).
3. **Majanduskeskkonna arendamise rakenduskava** (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium).

Igas rakenduskavas on määratud **prioriteetsed suunad, mille eest vastutavad rakendus- asutused** - 6 ministeeriumi ja riigikantselei. (joonis 2).

Rakenduskavade vaheline rahajaotus (mln EEK)

Joonis 2

1. Inimressursi arendamise rakenduskava:

- 1.1. Elukestev õpe.
- 1.2. Teadus- ja arendustegevuse inimressursi arendamine.
- 1.3. Pikk ja kvaliteetne tööelu.
- 1.4. Teadmised ja oskused uuendusmeelseks ettevõtluseks.
- 1.5. Suurem haldusvõimekus.
- 1.6. Horisontaalne tehniline abi.
- 1.7. Tehniline abi.

2. Elukeskkonna arendamise rakenduskava:

- 2.1. Veemajanduse ja jäätmeäitluse infrastruktuuri arendamine.
- 2.2. Säätva keskkonnakasutuse infrastruktuuride ja tugisüsteemide arendamine.
- 2.3. Energiamajanduse arendamine.
- 2.4. Piirkondade terviklik ja tasakaalustatud areng.
- 2.5. Hariduse infrastruktuuri arendamine.
- 2.6. Tervishoiu ja hoolekande infrastruktuuri arendamine.
- 2.7. Horisontaalne tehniline abi.
- 2.8. Tehniline abi.

3. Majanduskeskkonna arendamise rakenduskava:

- 3.1. Ettevõtluse uuendus- ja kasvuvõime.
- 3.2. Eesti T&A konkurentsivõime tugevdamine teadusprogrammide ja kõrgkoolide ning teadusasutuste kaasajastamise kaudu.
- 3.3. Strateegilise tähtsusega transpordiinvesteeringud.
- 3.4. Regionaalse tähtsusega transpordi infrastruktuuri arendamine.

3.5. Infoühiskonna edendamine.

3.6. Horisontaalne tehniline abi.

3.7. Tehniline abi.

Prioriteetsed suunad jagunevad **programmideks** ja **meetmeteks**, mille eest vastutavad **rakendusüksused** - riiklikud ametid ja inspeksioonid, riigi sihtasutused, riigi aktsiaseltsid - kokku 10 erinevat asutust.

Võrreldes eelneva perioodiga on struktuurifondide rakendamisel mõned olulised erinevused.

Kui eelneval eelarveperioodil kasutati raha jaotamisel suhteliselt palju avatud projekti-konkurse, siis käesoleval perioodil on peamine rõhk programmidel ning projektikonkurs- se on kavas korraldada vähem ja vähemates valdkondades.

Erinev on ka detailsem planeerimise protsess. Kui eelmisel perioodil planeeriti kogu res- surssi rangelt kogu perioodi ulatuses, siis käesoleval perioodil on see tsükliline ja priori- teetsete suundade rakendusasutustel on planeerimisel rohkem vabadust. Asjast huvitatu- ile tähendab see, et eelarveperioodi jooksul võib avaneda täiendavaid võimalusi ja sellest tulenev vajadus jälgida tähelepanelikumalt huvipakkuva valdkonna arenguid.

Järgnevas tabelis on parema ülevaatlikkuse huvides korratud kõik prioriteetsed suunad ja täpsemalt nende all välja toodud programmid ning meetmed sel määral, nagu need koos- tamise ajaks olid selgunud. Tumedas kirjas on Programmide ja meetmete juures, mis võik- sid olla spordiorganisatsioonidele huvipakkuvad, on äratoodud ka rakendusasutused. Ära on jäetud rakenduskavade kaks viimast prioriteetset suunda, mis käsitlevad tehnilist abi rakendusasutustele ja üksustele.

	rakendusasutus	rakendusüksus
1. INIMRESSURSI ARENDAMISE RAKENDUSKAVA	Haridus- ja Teadusministeerium	
1.1. Elukestev õpe	Haridus- ja Teadusministeerium	
Keeleõppe arendamine Kooli poolelajätmise vähendamine, haridusele juurdepääsu suurendamine ning õppekvaliteedi parandamine Kutsekvalifikatsioonisüsteemi arendamine		Kutsekvalifikatsiooni Sihtasutus "Kutsekoda" www.kutsekoda.ee
Kutseõppe sisuline kaasajastamine ning kvaliteedi kindlustamine Noorsootöö kvaliteedi arendamine Teavitamis- ja nõustamissüsteemi arendamine Täiskasvanuhariduse arendamine. Meetme maht mln EEK Programm "Töölalane koolitus kutseõppeasutustes"		Haridus- ja Teadusminis- teerium, koolikorralduse osakond www.htm.ee Vabaharidusliit www.vabaharidus.ee ETKA Andras
Programm "Koolitus vabahariduslikes koolituskeskustes"		
Programm "Täiskasvanuhariduse populariseerimine" Avatud taotlusvoorud		
1.2. Teadus- ja arendustegevuse inimressursi arendamine	Haridus- ja Teadusministeerium	
1.3. Pikk ja kvaliteetne tööelu	Sotsiaalministeerium	
Töölisaamist toetavad hoolekandemeetmed Terviseilke valikute ja eluviiside soodustamine		Innove www.innove.ee
Kvalifitseeritud tööjõu pakkumise suurendamine Tööelu kvaliteedi parandamine		

	rakendusasutus	rakendusüksus
1.4. Teadmised ja oskused uuendusmeelseks ettevõtluseks	Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium	
1.5. Suurem haldusvõimekus Valitsuse töö pikaajalise planeerimise süsteemi arendamine ja korrastamine Strateegilise planeerimise võrgustiku arendamine Avalikus sektoris juhtimiskvaliteedi tõstmise keskne programm Keskonnajuhtimise põhimõtete parem rakendamine avalikus sektoris MTÜde maakondliku tugistruktuuride (Maakondlike Arenduskeskuste lühendatult MAK) toetamine Parema õigusloome arendamine Keskne koolitus Tippjuhtide arendamine Tööturu osapoolte arendamine Tarkade otsuste fond: Organisationsioonide strateegilise juhtimisuutlikkuse suund Tarkade otsuste fond: Valdcondlike uuringute rahastamise suund Tarkade otsuste fond: Valitsusväälse analüüsuutlikkuse kasvatamise suund Organisationsiooni arendamine Stažeerimisprogramm Sisekaitseakadeemia ATAK arendamine	Riigikantselei	Riigikantselei www.riigikantselei.ee
2. ELUKESKKONNA ARENDAMISE RAKENDUSKAVA	Keskonnaministeerium	
2.1. Veemajanduse ja jäätmekäitluse infrastruktuuri arendamine	Keskonnaministeerium	
2.2. Säätva keskkonnakasutuse infrastruktuuri ja tugisüsteemide arendamine	Keskonnaministeerium, Siseministeerium	
2.3. Energiamaajanduse arendamine	Keskonnaministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	
2.4. Piirkondade terviklik ja tasakaalustatud areng Piirkondade konkurentsivõime tugevdamine Kohalike avalike teenuste arendamine Linnaliste piirkondade arendamine Üleriigilise tähtsusega kultuuri- ja turismiobjektide väljaarendamine Tööstuspargid ja kompetentsikeskused	Siseministeerium	Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (EAS) www.eas.ee Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (EAS) www.eas.ee Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (EAS) www.eas.ee Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (EAS) www.eas.ee
2.5. Hariduse infrastruktuuri arendamine Avatud noortekeskuste, teavitamis- ja nõustamiskeskuste ning huvikoolide kaasajastamine Hariduslike erivajadustega õpilaste koolide õppekeskkonna kaasajastamine Kutseõppeasutuste õppekeskkonna kaasajastamine	Haridus- ja Teadusministeerium	Sihtasutus "Innove", Noorsootõõkeskus www.innove.ee
2.6. Tervishoiu ja hoolekande infrastruktuuri arendamine	Sotsiaalministeerium	
3. MAJANDUSKESKKONNA ARENDAMISE RAKENDUSKAVA	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	
3.1. Ettevõtluse uuendus- ja kasvuvõime Eesti ettevõtete ligipääs tootlikkuse arengule suunatud investeeringuteks vajalikule kapitalile Eesti ettevõtete edukas rahvusvahelistumine Ettevõtete tehnoloogiline uuenuimine (sh traditsioonilised tööstusharud), arendusvõimekuse ja tootlikkuse kasv Uute innovaatiliste äriideede juurdevool ja ettevõteteks kasvamine Edukas teadmiste- ja tehnoloogiasiare Loomemajanduse arendamine Turismi arendamine	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Keskonnaministeerium	Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (EAS) www.eas.ee
3.2. Eesti T&A konkurentsivõime tugevdamine teadusprogrammide ja kõrgkoolide ning teadusasutuste kaasajastamise kaudu	Haridus- ja Teadusministeerium	
3.3. Strateegilise tähtsusega transpordinvesteeringud	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	
3.4. Regionaalse tähtsusega transpordi infrastruktuuri arendamine	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	
3.5. Infoühiskonna edendamine	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	

PROGRAMMID JA MEETMED

1. Inimressursi arendamise rakenduskava

1.5. Suurem haldusvõimekus

Tarkade otsuste fondi toetuskeemide ideede ja plaanide tutvustus

Tarkade otsuste fondi egiidi all on kavas käivitada kolm eraldiseisvat toetuskeemi.

- I Strateegilise juhtimissuutlikkuse edendamise suund.
- II Valdkondlike uuringute läbiviimise ja arendamise suund.
- III Valitsusvälise analüüsisuutlikkuse kasvatamise suund.

Nende kolme toetuskeemi ühine eesmärk on aidata kaasa valitsuse töö analüüsisuutlikkuse suurendamisele ning tõsta riigi poliitika elluviimise võimekust.

Lisaks nimetatud toetuskeemidele on selle laiema eesmärgi saavutamiseks kavas käivitada veel alljärgnevad arendusprogrammid (tegemist on Tarkade otsuste fondi täiendavate arendusprogrammidega).

- Valitsuse töö pikaajalise planeerimise süsteemi arendamine ja korrastamine (eestvedaja Riigikantselei). Programm keskendub ennekõike valitsust nõustavate komisjonide rolli uuendamisele, strateegiate mõju hindamise süsteemi arendamisele ning valitsuse töö analüüsimiseks vajalike andmete regulaarsuse ja kättesaadavuse parendamisele.
- Strateegilise planeerimise võrgustiku arendamine (eestvedaja Rahandusministeerium). Programm keskendub ennekõike ministeeriumide strateegilise planeerimisega tegelevate kontaktisikute ja spetsialistide koostöö tugevdamisele ning uuringute ühtse andmebaasi loomisele.
- Tööturu osapooltele on suunatud eraldi programmid - nii ettevõtjate esindusorganisatsioonidele (eestvedaja töenäoliselt ETTK) ning ametiühingutele (eestvedaja EAKL). Programmide eesmärk mõlema sihtgrupi puhul on laiendada ja tõsta kogu võrgustiku üldist kandepinda, luua uusi teenuseid nii liikmetele kui avalikkusele ning parendada võimekust rääkida kaasa riigi ja omavalitsuste otsustusprotsessides.
- Omavalitsusliitude tugevdamiseks on planeeritud anda toetust programmiliselt ja sarnaselt nagu tööturu osapooltele; toetust kasutaksid omavalitsusliidud oma võrgustiku haldusvõimekuse tõstmiseks. Selle programmi käivitamine on tõenäoline peale seda, kui regionaalhalduslikud arenguplaanid on selginenud (sh omavalitsusliitude ja maavalitsuste pädevused lähitulevikuks teada).
- Kaalumisel on eraldi programm ka vabauhenduste kaasaráakimise võimekuse suurendamiseks poliitika-kujundamise protsessis, sidudes selle kodanikuühiskonna sihtkapitali käivitamisega ning kodanikuühiskonna rahastamise teemaga laiemalt.

Nimetatud programmid ja Tarkade otsuste fond täiendavad üksteist. Loetletud programmidega luuakse selgem horisontaalne raamistik poliitika kavandamise ja elluviimise võimekuse tõstmiseks. Tarkade otsuste fondi toel saab valitsuse töö analüütilisust ja üldist võimekust konkreetsetes valdkondades efektiivsemalt parendada.

Tarkade otsuste fondi toetuskeemid

I. Riigi strateegilise juhtimissuutlikkuse arendamine

Toetuskeemi eesmärk ja mõte:

Parendada riigi poliitika kujundamise ja elluviimise võimekust.

Tõsta riigi poliitika kujundamise ja poliitika elluviimisega seotud organisatsioonide strateegilise planeerimise ja juhtimise võimekust ning edendada nende omavahelist koostööd.

Rahastatavad valdkonnad:

- 1) Vabariigi Valitsuse poliitika ja vastuvõetud strateegiate elluviimise võimekuse tõstmine;
- 2) Vabariigi Valitsuse poliitika kavandamise süsteemi uuendamine ja analüüsivõimekuse tugevdamine;
- 3) muudatuste läbiviimine hõlmavama, mitmeid organisatsioone puudutava ning erinevaid valdkondi reguleeriva poliitika kujundamises ja selle elluviimise võimekuse tõstmine organisatsioonide töökorralduses;
- 4) valitsusasutuste partnerorganisatsioonide koostöövõrgustike arendamine ning koostöö tugevdamine valitsusasutustega;
- 5) valitsusasutuste üldise kaasamisvõimekuse ning analüüsisuutlikkuse tõstmine;
- 6) avalike teenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parendamiseks uuenduslike lahenduste väljatöötamine ja juurutamine, vastavate pilootprojektide läbiviimine.

Toetatavad tegevused:

- arendusprojekti eesmärkidega seotud analüüside ja küsitluste läbiviimine;
- ekspertide ja projektijuhi tasustamine, nende transpordi ja majutusega seotud kulud;
- koolitusmaterjalide väljatöötamine;
- tõlketeenused;
- trükiteenused;
- seminaride, konverentside korraldamine (kuni 15% projekti eelarvest);
- seminaridel, konverentsidel osalemine (kuni 2 osalejat korraga).

Suuremahulise koolitusega seotud projektide puhul tuleks koolitusi taotleda alameetmest "Organisatsiooni arendamine".

Võimalikud toetuse saajad:

- ministeeriumid ja ministeeriumide valitsemisala asutused,
- omavalitsusliidud (partneritena ka omavalitsused),
- tööturu osapoolte esindusorganisatsioonid,
- mittetulundusühingute esindusorganisatsioonid,
- riigi poolt asutatud sihtasutused,
- põhiseaduslikud institutsioonid.

Eelarve ja toetuse määr:

ESF panus (kroonides)	omafinantseering	programmi kogumaht	toetuse määr
29 528 345	3 280 927	32 809 272	90%

Ühe projekti kohta rahastatakse kulusid kuni 4 000 000 krooni ulatuses.

II. Valdkondlike uuringute arendamine ja läbiviimine

Toetuskeemi eesmärk ja mõte:

Suurendada valitsuse strateegiliste dokumentide koostamise, uuendamise ja elluviimise teadmisi- ja tõenduspõhisust.

Võimaldada ministeeriumidel ja valitsuse peamistel partnerorganisatsioonidel viia läbi riigi poliitika kujundamisel vajalikke valdkondlikke uuringuid ja analüüse ka sel juhul, kui uuritava teema on seotud mitme ministeeriumi valitsemisalas olevate valdkondadega.

Prioriteetsed teemad:

- 1) hariduspoliitika;
- 2) teadus-arendustegevus ja innovatsioonipoliitika;
- 3) tervishoid ja rahva tervis;
- 4) rahvastiku- ja perepoliitika;
- 5) kultuuripoliitika;
- 6) ettevõtluspoliitika ja ettevõtluskeskkond;
- 7) tööturupoliitika, töösuhted ja töökeskkond;
- 8) kuritegevuse ja õnnetusjuhtumite vähendamine;
- 9) energiatõhusus, taastuvate ja uute energiaallikate kasutamine, energiajulgeolek;
- 10) keskkonnavaldkonna sidumine teiste poliitikavaldkondadega;
- 11) maaelu ja regionaalne konkurentsivõime;
- 12) territoriaalne ja ruumiline planeerimine;
- 13) fiskaalpoliitika (sh maksu- ja eelarvepoliitika) ning makromajanduskeskkond.

Valdkondade valikul on lähtutud konkurentsivõime edendamisest, säästva arengu turgutamisest ning valituse poliitika prioriteetidest. Analüüsimisel on ka viimaste aastate uuringute teostamise statistika, mille tulemusel võivad juurde tulla mõned vähem uuritud valdkonnad ning välja jääda mõni oluliselt määrav ja juba hästi läbi uuritud valdkond.

Toetatavad tegevused:

- uuringute läbiviimine ja avalikustamine,
- strateegiate või programmide ja meetmete tulemuste mõju hinnangud,
- strateegiate või programmide ja meetmete eelhinnangud,
- simulatsioonid,
- proovid,
- analüüsid,
- küsitlused,
- programmide ja meetmete hindamismudelite ja metoodikate väljatöötamine, piloothindamiste läbiviimine.

Võimalikud toetuse saajad:

- ministeeriumid,
- omavalitsusliidud,
- tööturu osapoolte esindusorganisatsioonid,
- mittetulundusühingute esindusorganisatsioonid.

Eelarve ja toetuse määr:

ESF panus (kroonides)	omafinantseeringu kogumaht	programmi kogumaht	toetuse määr
35 000 000	3 888 889	38 888 889	90%

Ühe projekti kohta rahastatakse kulusid kuni 3 000 000 krooni ulatuses.

2. Elukeskkonna arendamise rakenduskava

2.4. Piirkondade terviklik ja tasakaalustatud areng

Elukeskkonna arendamise rakenduskava alusel toetatakse lisaks keskkonnakaitse, energeetika, hariduse, tervishoiu ja hoolekande valdkondadele ka piirkondade terviklikku ja tasakaalustatud arengut. Selle prioriteetse suuna raames on ühelt poolt oluline avalike teenuste kättesaadavuse parendamine, teiselt poolt piirkondade sisemiste arengueelduste ja eripärade rakendamine piirkonna arengu huvides. Prioriteetse suuna toetus on suunatud avalikule ja mittetulundussektorile, tulunduslikke projekte ei toetata. Euroopa Regionaalarengu Fondist rahastatavad meetmed valmistab ette Siseministeerium ning rakendusüksuseks on Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus.

2.4.1 Piirkondade konkurentsivõime tugevdamine

Meetme eesmärgiks on tõsta piirkondade konkurentsivõimet, muutes need ligitõmbavamaks nii ettevõtjatele, kvalifitseeritud tööjõule kui ka külastajatele.

Toetust võivad taotleda kohaliku omavalitsuse üksused, mittetulundusühendused ja sihtasutused, aga ka riigiasutused külastusobjektide haldajatena ning avalik-õiguslikud ülihoodid, kui projekti tegevused on allutatud meetme eesmärkidele.

Toetust saab taotleda nii turismi- ja puhkemajandust kui ka kohalikku ettevõtluskeskkonda edendavatele projektidele (ettevõtluskeskkonda edendavate projektide puhul saavad olla taotlejateks ainult kohaliku omavalitsuse üksused).

Turismi- ja puhkemajanduse edendamise valdkonnas on abikõlblikud järgmised tegevused:

- külastus- ja vaba aja sisustamisvõimaluste väljaarendamine ja mitmekesistamine (külastuskeskused, muuseumid, teemapargid, käsitöökojad jms);
- aktiivse puhkuse kasutusvõimaluste mitmekesistamine (matka- ja õpperajad, kergliiklusteed, supelrannad, vabaajaharrastuste võimalused jms);
- piirkonda külastavatele harrastusveeliklejatele suunatud väikesadamate väljaarendamine;
- kultuuriliselt ja looduslikult väärtuslike alade eksponeerimine; ajalooliste ehitiste ja objektide restaureerimine ja rekonstrueerimine; ajalooliste varemete konserveerimine ning nende taaskasutusele võtmine kaasaegsetes funktsioonides; külastaja-programmide loomine; loodusobjektide ja maastike miljööväärtuse tõstmine, miljööõd risustavate kasutusel mitteolevate ja ohtlike ehitiste likvideerimine; vaadete avamine ja maastike ajaloolise ilme taastamine vaatamisväärtuses paikades; vaateplatvormide ja -tornide rajamine; puhkeotstarbeliste väikerajatiste väljaarendamine (laagriplatsid, paviljonid, paargud, kiiged, puhkekohad, lautrid, slipid jms);
- puhke- ja turismiobjektide tugi-infrastruktuuri väljaarendamine (parkimiskohad, juurdepääsuteed ja -rajad, sanitaar- ja jäätmehooldustingimused, infotahvlid ja -viidad jms).

Kohaliku ettevõtluskeskkonna arendamise valdkonnas on abikõlblike tegevuste loetelu järgmine:

- ettevõtluse seisukohalt olulise, avaliku ja tehnilise infrastruktuuri rajamine ja renoveerimine (juurdepääsuteed - v.a parklad -, vee- ja kanalisatsioonitrassid, maaparanussüsteemid, välisvalgustus, elektri- ja sideliinid, küttesüsteemid);
- endiste militaar-, tööstus- ja põllumajandusobjektide maa-alade ettevalmistamine nende taaskasutuselevõtuks ettevõtluskeskkonna arendamise eesmärgil, miljööd risustavate kasutusel mitteolevate ja ohtlike ehitiste likvideerimine ja pinnase puhastamine;
- kasutusel mitteolevate ehitiste konserveerimine taaskasutuselevõtmise eesmärgil.

Investeeringu mõju suurendamiseks on võimalik projektile lisada täiendavaid abikõlblikke tegevusi:

- piirkondlike koostöövõrgustike ja partnerluste (ka era- ja avaliku sektori vaheliste) väljaarendamine (sh seminarid, ümarlauad);
- objektispetsiifiliste koolituste korraldamine;
- objekti turundus (infokandjate ja -jaotusmaterjalide valmistamine jms);
- külastajatele suunatud objektispetsiifiliste regulaarürituste käivitamine;
- avalikuks kasutuseks mõeldud internetiühenduste loomine;
- jääkreostuse likvideerimine.

Maksimaalne toetusmäär on 85%, toetuse miinimumsuurus on miljon krooni ning maksimumsuurus 50 miljonit krooni turismi- ja puhkemajandust arendavate ning 25 miljonit krooni kohaliku ettevõtluskeskkonda edendavate projektide kohta. Perioodil 2007-2010 ei saa ühele taotlejale eraldatav toetus ületada 70 miljonit krooni.

Meetme tingimuste määрус jõustus 1. novembril 2007. Taotluste jooksev vastuvõtt algab Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuses detsembris 2007.

Piirkondade konkurentsivõime tugevdamine on jätk riikliku arengukava 2004-2006 samanimelisele alameetmele. Spordiga seotud objektidest sai perioodil 2004-2006 Tehvandi Spordikeskus toetust Tehvandi K90 suusahüppemäe tagatorni ehitamiseks, mida on võimalik kasutada ka vaateplatvormi ja ronimisseinana. Põlva vald sai toetust Mammaste aktiivse puhkuse keskuse lumestüsteemi loomiseks ja lumekahurite välisvõrkude ehitamiseks ning Albu vald Valgehobusemäe suusa- ja puhkekeskuse väljaarendamiseks. Põhja-Läänemaa Turismi- ja Spordiobjektide Halduskeskus kohandab toetuse abil Riisiperes-Haapsalu raudteetammi jalgrattateeks ning toetuse abil rajab jalgrattateid ka Kuressaare linn.

Lisainfo:

Siseministeeriumi kodulehekül www.siseministerium.ee
Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse kodulehekül www.eas.ee
Maakondlikud arenduskeskused

2.4.2 Kohalike avalike teenuste arendamine

Meetme eesmärkideks on kvaliteetsete ja konkurentsivõimeliste avalike teenuste kättesaadavuse tagamine maakondlikes ja kohalikes keskustes ning kohalike avalike teenustega seotud infrastruktuuri kasutamise efektiivsuse parendamine maapiirkondades. Meedet rakendatakse kogu Eesti territooriumil, välja arvatud Tallinn, Tartu, Pärnu, Kohtla-Järve, Narva, Saue, Maardu linn ja Viimsi vald.

Toetust võivad taotleda kohaliku omavalitsuse üksused ning mittetulundusühendused ja sihtasutused.

Toetatavate tegevuste hulka kuuluvad:

- investeeringud üldhariduskoolide arendamiseks (sh spordirajatised ja õpilaskodud);
- investeeringud koolieelsete lasteasutuste arendamiseks (sh lastesõimed, lasteaiad, erilasteaiad);
- investeeringud vabaajakeskustesse ja spordiobjektidesse (sh rahvamajad, huvikeskused, raamatukogud, võimlad, spordiväljakud, lähiliikumispaidad);
- investeeringud esmatasandi tervishoiuteenuste ja sotsiaalteenuste osutamiseks vajalikku infrastruktuuri (sh rehabilitatsiooni-, aktiveerimis- ja kaugtöökeskused, päevakeskused, hooldekodud, sotsiaalelamud, lastekodud);
- investeeringud ühistranspordi kättesaadavuse parendamiseks (sh reisiterminalid, bussijaamad, ootekojad, peatuskohad).

Soositud on investeeringuid olemasoleva avaliku infrastruktuuri kasutamise mitmekesistamiseks ja ümberkohandamiseks (kogukonnakeskused, polüfunktsionaalsed ehitised).

Maksimaalne toetusmäär on 85%, toetuse miinimumsuurus on 5 miljonit krooni projekti kohta.

Meetme tingimuste määrus jõustus 1. novembril 2007. Toetust saab taotleda kohaliku omavalitsuse investeeringutoetuste kava (KOIT kava) alusel. Aastatel 2007-2013 koostatakse kaks KOIT kava, esimene perioodiks 2007-2010, teine aastateks 2010-2013. Eeltootlusi perioodi 2007-2010 KOIT kava koostamiseks sai esitada 3. detsembrini 2007 objekti asukohajärgsesse maavalitsusse. Perioodi 2010-2013 KOIT kava koostamine algatatakse 2009. aasta lõpus.

Meede on jätk riikliku arengukava 2004-2006 alameetmele **Kohaliku füüsilise elukeskonna arendamine**, kusjuures toetatavate tegevuste hulk on alanud perioodil laiem. Näiteks ei ole spordiobjektide soetamine piiratud enam ainult üldhariduskoolide spordihoonetega, vaid toetatakse kohalikele elanikele suunatud avalikke spordiobjekte laiemalt. Perioodil 2004-2006 toetati näiteks Torma põhikooli spordihoone, Väike-Maarja kooli võimla, Kallavere keskkooli spordiväljaku, Nõo põhikooli spordihoone, Tallinna Inglise Kolledži ujula ja spordihoone, Raudna põhikooli spordihoone jt koolide spordiobjektide ehitamist või renoveerimist.

Lisainfo:

Siseministeeriumi kodulehekül (www.siseministeerium.ee)

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse kodulehekül (www.eas.ee)

Maakondlikud arenduskeskused

2.4.3 Linna-piirkondade arendamine

Meetme eesmärkideks on avaliku linnaruumi arendamine, linnaspetsiifiliste probleemide lahendamine ning linna keskuste ja ääre-alade parem funktsionaalne sidustamine. Meedet rakendatakse Kohtla-Järve, Maardu, Narva, Pärnu, Saue, Tallinna ja Tartu linnas ning Viimsi, Harku, Jõelähtme, Jõhvi, Kiili, Rae, Saku ja Saue vallas.

Toetuse taotlemise aluseks on investeringute kava, ettepanekuid kava koostamiseks saavad esitada sihtpiirkonna kohaliku omavalitsuse üksused.

Toetatakse järgmisi valdkondi:

- säästva linnatranspordi arendamine (sh kergliiklusteed, liikluskorraldus, ühistranspordikorraldus jms);
- lastehoiu parendamisega seotud avaliku infrastruktuuri arendamine (lastesõimed, lasteaiad, erilasteaiad);
- sotsiaalse turvalisuse tõstmisega seotud avaliku infrastruktuuri arendamine (rehabilitatsiooni- ja aktiveerimiskeskused, turvakodud, päevakeskused, hooldekodud, lastekodud, spordihooned ja -rajatised jms);
- avaliku linnaruumi ja rekreatsioonialade (kosutus-, karastus- ja meelelahutusalade) väljaarendamine ning haljastuse parendamine (linnasüdamed, väljakud, pargid, ranna- ja kalda-alad, valgustus jms);
- avalikuks kasutuseks mõeldud alade planeeringute koostamine.

Säästva linnatranspordi ja avaliku linnaruumi arendamiseks mõeldud projektidele kavandatakse vähemalt pool meetme toetusmahust. Kuna Harku, Jõelähtme, Jõhvi, Kiili, Rae, Saku ja Saue vallad on abikõlblikud ka kohalike avalike teenuste arendamise meetmest, saavad nad lastehoiu parendamise ja sotsiaalse turvalisuse tõstmisega seotud avaliku infrastruktuuri arendamiseks toetust taotleda ainult kohalike avalike teenuste arendamise meetmest.

Maksimaalne toetusmäär on 85% projekti abikõlblike kulude kogumaksumusest.

Meetme tingimuste määrus on ettevalmistamisel ning jõustub eeldatavasti 2008. aasta esimeses kvartalis. Pärast määru jõustumist alustatakse investeringute kava koostamist. Kava koostatakse perioodiks 2007-2013. Meedet rakendatakse sellisel kujul esmakordselt, perioodil 2004-2006 olid ka linna-piirkonnad abikõlblikud **kohaliku füüsilise elukeskkonna arendamise meetmest**.

Lisainfo:

Siseministeeriumi kodulehekül (www.siseministerium.ee)

EESTI RIIGI PROGRAMMID

Piirkondade konkurentsivõime tugevdamise väikeprojektide programm

Eesmärk

Programmi eesmärgiks on aidata kaasa piirkondade arengupotentsiaali maksimaalset ära kasutamist takistavate kitsaskohtade likvideerimisele ja arengueelduste ära kasutamisele, loomaks paremaid tingimusi ettevõtluse arenguks.

Programmist toetatakse investeeringuid külastus- ja puhkeotstarbelistesse väikeobjektidesse ning puhke- ja turismiobjektide kvaliteeti ja kasutamist parendava tugi-infrastruktuuri väljaarendamiseks. Toetatakse ka projekte, mis on suunatud kohaliku majandus- ja ettevõtluskeskkonna elavdamiseks ja mitmekesistamiseks (näit. töötoad, käsitöökojad jmt). Lisaks leiavad toetust projekti-ideed, mille eesmärgiks on piirkonnaspetsiifiliste või Eestis ainulaadsete regulaarürituste käivitamine ja edasiarendamine.

Taotlejad

Toetust võivad taotleda kohaliku omavalitsuse üksused, sihtasutused ja mittetulundusühingud, (juhul kui projektis kavandatud tegevused kuuluvad nende organisatsioonide põhikirjaliste tegevuste hulka ja organisatsiooni põhikirjalised tegevused toetavad programmi eesmärke), maakonnamuuseumid ja Riiklik Looduskaitsekeskus.

Taotlemine

Projektitaotlusi võetakse vastu jooksvalt nende laekumise järjekorras. Esitatud taotlusi toetuse saamiseks võtab vastu ja menetleb EAS. Taotluste hindamiseks kaasab EAS projekti sisust tulenevalt vastavate valdkondade eksperte. Hindamiskomisjoni läbinud taotlused vaatab läbi regionaalministri poolt moodustatud taotluse sisu puudutavate valdkondade asjatundjatest koosnev valikukomisjon. Võttes aluseks valikukomisjoni ettepaneku, teeb EASi juhatus taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse.

Toetuse maksimaalne suurus projekti kohta on 1 000 000 krooni. Toetuse minimaalne suurus projekti kohta on sõltuvalt projekti sisust 50 000 või 100 000 krooni. Toetuse saaja poolt panustatav oma- ja/või kaasfinantseering peab kokku moodustama vähemalt 15% projekti kogumaksumusest.

Programmist toetatakse järgmisi tegevusi:

- külastus- ja puhkeotstarbeliste väikeobjektide väljaarendamine ja neile lisaväärtuse andmine (näit. supelrannad, matka- ja õpperajad, statsionaarsed laagripaigad, loodus- ja kultuurimälestised, ajaloolised kujunduselemendid, vaateplatvormid);
- puhke- ja turismiobjektide tugi-infrastruktuuri väljaarendamine (näit. juurdepääsuteed, parkimiskohad, käigurajad, sanitaar- ja jäätmehooldustingimused, infotahvlid ja viidad);

- piirkonnaspetsiifiliste või Eestis ainulaadsete regulaarürituste käivitamine ja edasiarendamine, sh traditsioone loovate ürituste algatamine;
- avalikud tegevused kohaliku majandus- ja ettevõtluskeskkonna elavdamiseks ja mitmekesistamiseks (näit. töötubade, käsitöökodade loomine ja sisustamine, traditsioonilise kohaliku oskusteabe edasiandmine ja rakendamine).

Toetatud projektid

Piirkondade konkurentsivõime tugevdamise väikeprojektide programmist on toetatud paljude puhkerajatiste väljaarendamist, sh ka investeringuid regionaalselt olulistesse ja külastajatele suunatud spordirajatistesse. Toetatud projektide hulgas on näiteks paadisilla rajamine Saadjärve looduskeskuse juurde, 2007.a. Otepääl toimunud Suvebiathloni MM võistluste kajastamine Eurospordis, parkla ehitamine Tamsalu spordikompleksi juurde, vaatetorni ja puhkekohtade rajamine radadele Holstre-Polli Tervisekeskusesse jm.

Kuhu pöörduda?

Kogu info programmi kohta leiate EASi kodulehelt aadressil: <http://www.eas.ee/?id=705>

Programmiga tegelevad EASis:

Vanemkonsultant Monica Hankov, tel. 738 6004 (Tartus), monika.hankov@eas.ee

Arenduskonsultant Viivika Tamme, tel. 627 9731, viivika.tamme@eas.ee

Arenduskonsultant Külli Paavel, tel: 378 6018 (Tartus), kylli.paavel@eas.ee

Arenduskonsultant Marge Kliimask, tel: 738 6005 (Tartus), marge.kliimask@eas.ee

Arenduskonsultant Kadi Kaur, tel: 738 6017 (Tartus), kadi.kaur@eas.ee

Arenduskonsultant Kait Kabun, tel: 738 6024 (Tartus), kait.kabun@eas.ee

Arenduskonsultant Imbi Rüütel, tel: 627 9711, imbi.ryytel@eas.ee

Piirkondliku arengu kavandamise programm

Eesmärk

Programmi eesmärgiks on parendada piirkondade konkurentsivõime tugevdamisele suunatud projektide ettevalmistuse kvaliteeti. Selleks toetatakse käesolevast programmist erinevate arengudokumentide, uuringute ja analüüside koostamist.

Taotlejad

Toetust võivad taotleda kohalike omavalitsuste üksused, sihtasutused ja mittetulundusühingud (juhul kui projektis kavandatud tegevused kuuluvad nende organisatsioonide põhikirjaliste tegevuste hulka ja organisatsiooni põhikirjalised tegevused toetavad programmi eesmärke), maakonnamuuseumid ja Riiklik Looduskaitsekeskus.

Taotlemine

Projektide taotlusi võetakse vastu jooksvalt nende laekumise järjekorras. Esitatud taotlusi toetuse saamiseks võtab vastu ja menetleb EAS. Taotluste hindamiseks kaasab EAS projekti sisust tulenevalt vastavate valdkondade eksperte. Hindamiskomisjoni läbinud taotlused vaatab läbi regionaalministri poolt moodustatud taotluse sisu puudutavate valdkondade asjatundjatest koosnev valikukomisjon. Võttes aluseks valikukomisjoni ettepaneku, teeb EASi juhatus taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse.

Toetuse minimaalne suurus projekti kohta on 50 000 krooni. Toetust võib maksimaalselt saada 500 000 krooni. Toetuse saaja poolt panustatav oma- ja/või kaasfinantseering peab kokku moodustama vähemalt 15% projekti kogumaksumusest.

Mida saab programmi toetuse abil teha?

Programmi raames toetatakse projekte, mis sisaldavad järgmisi tegevusi:

- strateegiate koostamine piirkonnaspetsiifiliste ressursside hindamiseks, määratlemiseks ja efektiivseks kasutuselevõtuks;
- arenduskomplekside määratlemine ja väljaarendamise kavandamine konkreetsete investeringuprojektide ettevalmistamiseks.

Arengudokumentid, mille koostamist programmist finantseeritakse, on näiteks perspektiivse väljaarendamise kavad, sotsiaal-majandusliku tasuvuse uuringud, teostatavusanalüüsid; investeerimis- ja tegevuskavad, turundusstrategiad.

Edulugu

Projekt "Kiviõli seiklusturismi keskuse tasuvus- ja teostatavusanalüüs"

Toetuse saaja: Sihtasutus Kiviõli Seiklusturismi Keskus

Projekti üldmaksumus: 369 808.-

Programmist taotletud toetus: 292 808.-

Projekti üldine eesmärk: Rajada piirkonnale sotsiaal-majanduslikult olulist lisaväärtust andev Kiviõli seiklusturismi keskus koos suusa- ja motokeskuse ning seikluspargiga.

Projekti tegevused ja tulemused: Projekti raames valmis Kiviõli seiklusturismi keskuse tasuvus- ja teostatavusanalüüs, sh vajalikud investeeringuid ettevalmistavad detailed uuringud ning poolkoksimäe suusanõlvade 3D mudel.

Kuhu pöörduda?

Kogu info programmi kohta leiate EASi kodulehelt aadressil:
<http://www.eas.ee/?id=2199>

Programmiga tegelevad EASis:

Vanemkonsultant Monica Hankov, tel. 738 6004 (Tartus), monika.hankov@eas.ee

Arenduskonsultant Viivika Tamme, tel. 627 9731, viivika.tamme@eas.ee

Arenduskonsultant Külli Paavel, tel. 738 6018 (Tartus), kylli.paavel@eas.ee

Arenduskonsultant Marge Kliimask, tel: 738 6005 (Tartus), marge.kliimask@eas.ee

Arenduskonsultant Kadi Kaur, tel: 738 6017 (Tartus), kadi.kaur@eas.ee

Arenduskonsultant Kait Kabun, tel: 738 6024 (Tartus), kait.kabun@eas.ee

Arenduskonsultant Imbi Rüütel, tel: 627 9711, imbi.ryytel@eas.ee

Hasartmängumaksust regionaalsete investeringutoetuste andmise programm

Eesmärk

Programmi vahenditest toetatakse regionaalseid investeringuid hoolekande, õppimise, sportimise ja vaba aja veetmise tingimuste parendamiseks laste, noorte, perede, vanurite ja puuetega inimeste jaoks. Toetust antakse ehitus-, rekonstrueerimis- ja remonditöödeks hoonetes või rajatistes, et parendada avalike teenuste kättesaadavust ja kvaliteeti toetust saavatele sihtgruppidele.

Taotlejad

Taotluse toetuse saamiseks võib esitada mittetulundusühing, sihtasutus, valitsusasutuse hallatav riigiasutus ja kohaliku omavalitsuse üksus.

Taotlemine

Projektitaotluste esitamise tähtajad on 15. veebruar ja 15. september.

Programmile esitatud taotlusi võtavad vastu maavalitsused ja hindavad maavanema poolt moodustatud maakondlikud komisjonid. Lõpliku otsuse projektide finantseerimise kohta teeb regionaalministri poolt moodustatud komisjon.

Taotluse piirsumma ühe taotleja kohta on 500 000 krooni. Taotleja omafinantseerimise ja/või projekti partnerite kaasfinantseerimise summa peab kokku moodustama vähemalt 15% projekti üldmaksumusest ning see peab olema kaetud rahaliste vahenditega.

Mida saab programmi toetuse abil teha?

Toetusest ning oma- ja kaasfinantseeringust on abikõlblikud järgmised tegevused:

- 1) investeringu objekti rekonstrueerimine ja remont;
- 2) nõrkvoolutööd ja nende projekteerimine;
- 3) hoone tehnosüsteemide või nende osade ehitamine või rekonstrueerimine;
- 4) uute rajatiste ehitamine ja olemasolevate rajatiste rekonstrueerimine;
- 5) vabaõhulavade, tantsuplatside ja püsivalt paigaldatud istepinkide ehitamine koos nende juurde kuuluvate väikeehitiste ja rajatistega;
- 6) kaldteede ehitamine ning tõstukite paigaldamine avalikuks kasutamiseks mõeldud hoonete ja rajatiste ligipääsetavuse parendamiseks;
- 7) püsivaks paigaldamiseks ettenähtud mööbli soetamine koos rekonstrueerimistöödega;
- 8) spordisaalidele ja -väljakutele püsivaks paigaldamiseks ettenähtud sisustuse soetamine koos rekonstrueerimistöödega.

Seega saab spordiobjektidel teostada pea kõiki ehitustöid ning soetada ka püsivaks paigaldamiseks ettenähtud sisustust. Rajada saab ka spordiväljakuid ja rullisuparke.

Edulood

2006. aasta algusest kuni 2007. aasta suveni on spordiobjektidele toetust antud üle 30 korra kogusummas ca 9,1 miljonit krooni. Levinumad toetust saanud tegevused on spordihoonete remont (katused, soojustamine, riietus- ja pesemisruumid), rulluisuparkide rajamine ning staadionide ja spordiväljakute uuendamine ning rajamine.

Suuremate projektidena on antud programmi toel valminud näiteks Viljandi jääväljak, Lootospark staadioni, teenindus- ja olmehoonega (Põlvas) ning Haanja spordikompleksi määrderuum - külm võimla.

Kuhu pöörduda?

Kogu info antud programmi kohta leiab EASi kodulehelt aadressil: <http://www.eas.ee/?id=704>.

Programmiga tegelevad EASis:

Vanemkonsultant Kair Tammel, tel: 62 79 437, kair.tammel@eas.ee

Arenduskonsultant Rainer Aavik, tel: 62 79 337, rainer.aavik@eas.ee

Arenduskonsultant Jaan Varol, tel: 62 79 736, jaan.varol@eas.ee

Kohaliku omaalgatuse programm

Eesmärk

Programmi eesmärgiks on piirkondade konkurentsivõime kasv ja kohalik areng läbi kogukonna kaasamise ja tugevdamise.

Taotlejad

Taotlusi toetuse saamiseks võivad esitada:

- 1) seltsingud*;
- 2) mittetulundusühingud;
- 3) sihtasutused, mis pole asutatud kohaliku omavalitsuse või riigi osalusel ja mille liikmeks ei ole kohalik omavalitsus ega riik.

NB!* Linnapiirkonnas (üle 2500 elanikuga asulad) ei saa seltsingud olla taotlejad.

Taotlemine

Projektitaotluste esitamise tähtajad on 1. aprill ja 1. oktoober.

Programmile esitatud taotlusi võtavad vastu maavalitsused ja hindavad maavanema poolt moodustatud maakondlikud komisjonid.

Toetuse maksimaalne suurus projekti kohta on:

- 1) kohaliku tähtsusega projektile 25 000 krooni;
- 2) maakondliku või laiema tähtsusega projektile 50 000 krooni.

Taotleja ja projektipartneri(te) **oma- ja/või kaasfinantseering** peab moodustama **vähemalt 10%** projekti kogumaksumusest.

Mida saab programmi toetuse abil teha?

Toetusest ning oma- ja kaasfinantseeringust on abikõlblikud alljärgnevad tegevused.

1. Kogukonnaliikmete koolitamine ja kohaliku arengu kavandamine:

- kohaliku arengu ja omaalgatuslike koolituste ja infopäevade korraldamine;
- kohalikku arengut ja omaalgatust käsitlevate materjalide trükkimine;
- kogukonna arengukava koostamine;
- kohalikku arengut ja omaalgatust käsitlevate analüüside ja uuringute läbiviimine.

2. Kohaliku ajaloo pärandi ja traditsioonide väärtustamine:

- kodukandi-uurimuslike materjalide koostamine ja trükkimine;
- ajaloolist või kultuurilist väärtust omavate sündmuste ja paikade ning nendega seotud tähtpäevade tähistamine;
- kohalikul kultuuri- ja ajaloo pärandil põhinevate ürituste korraldamine.

3. Kohaliku elukeskkonna parandamine:

- heakorratööd;
- avalikuks kasutamiseks mõeldud objektide rajamine ja korrastamine (spordiplatsid, kokkutulekukohad);
- avalikuks kasutamiseks mõeldud ehitiste või nende osade hooldusremont;
- kohalikku majanduslikku aktiivsust, tööhõivet ja uute oskuste omandamist stimuleerivad tegevused;
- ühistegevuseks või avalikuks kasutamiseks vajalike vahendite soetamine (investeering peab olema põhjendatud ja projekti tegevustega seotud).

Edulood

XII Üle-eestiliste Maaspordimängude tõstevõistluse korraldamine Valga linnas

Taotleja: MTÜ VALGAMAA SPORDILIIT

Projekti üldmaksumus: 47 458.-

Programmist taotletud summa: 42 458.-

Toetatavad tegevused: kohalikul kultuuri- ja ajaloopärandil põhinevate ürituste korraldamine.

Tegevusvaldkond: ühistegevuseks või avalikuks kasutamiseks vajalike vahendite soetamine.

Projekti üldine eesmärk: kaasata sportimise juurde uusi noori ja pakkuda neile võimalust tegelemiseks tõstesportidiga.

Projekti otsene eesmärk: viia läbi XII Üle-eestiliste Maaspordimängude tõstevõistlus Valgas.

Projektis ettenähtud tegevused, tulemused:

TEGEVUS	TULEMUS
Maaspordimängude tõstevõistluse korraldamine	Soetatud on tõstepõrand ja tõstekang Tõstevõistlus on Valgas läbi viidud

Projekti jätkusuutlikkuse kirjeldus: Jätub töö tõstesporti treeningrühmades. Igal aastal viiakse läbi valgalasest Eesti esimese olümpiavõitja Alfred Neulandi mälestusvõistlusi tõstmises Valga linnas. Tõstepõrandad ja tõstekang hakkavad paiknema Valga spordihallis ja kõik soovijad saavad neid kasutada.

SK Karula pallimänguvarustuse soetamine

Taotleja: MTÜ Spordiklubi Karula

Projekti üldmaksumus: 6800.-

Programmist taotletud summa: 5100.-

Tegevusvaldkond: ühistegevuseks või avalikuks kasutamiseks vajalike vahendite soetamine.

Projekti otsesed eesmärgid: kindlustada klubile sportlikuks ühistegevuseks (treeningud) ja võistluste läbiviimiseks (pallimängud) vajalikud vahendid võistluspallide näol.

MTÜ SK Karulal võimalik aktiivselt tegelda (treenida ja võistelda) nii korvpalli, võrkpalli kui rannavõllega.

Tegevused ja tulemused: projekti käigus soetatakse pallid (1 korvpall, 2 rannavõrkpalli, 4 saalivõrkpalli). Korralike treeningvahendite olemasolu tagajärjel on parenenud treeningute läbiviimise kvaliteet ja SK Karula suutlikkus korraldada ja läbi viia erinevaid võistlusi (võrkpalliturniir "Karula karikas" jt.) ja nendest ka ise osa võtta.

Teine tegevus - võrkpalliturniiri "Karula karikas" korraldamine. Viiakse läbi hooaja-eelne võrkpalliturniir (oktoobris) eelkõige Valgamaa võistkondadele.

Projekti jätkusuutlikkuse kirjeldus: enamus SK Karula liikmeskonnast on vanuses alla 30 eluaasta ning huvitatud sportimisest, võistlemisest ja võistluste korraldamisest. Turniir "Karula karikas" jääb regulaarselt iga-aastase üritusena toimuma. Soetatud palle hakatakse füüsiliselt hoidma Karula-Lüllemäe Tervise- ja Spordikeskuses SK Karulale kasutamiseks loovutatud ruumis. Pallide kasutamise üle teostab kontrolli klubi juhatus, kellega kokkuleppel saab palle kasutada ka väljaspool üritusi (treeningutel). Ürituste ajal vastutab pallide kasutamise eest ja teostab kasutamise üle järelevalvet sarnaselt SK Karula treeningutega ürituse vastutav läbiviija.

Kuhu pöörduda?

Kogu info antud programmi kohta leiab EASi kodulehelt aadressil:
<http://www.eas.ee/?id=703>

Programmiga tegeleb EASis:

Arenduskonsultant Kaja Kaur, tel: 62 79 352, kaja.kaur@eas.ee

KOA programmi kohta jagavad infot maakondlikud arenduskeskused ja maavalitsused.

EL MAAELU JA PÖLLUMAJANDUSE ARENGU FOND

Külade uuendamise ja arendamise investeeringutoetus

1. jaanuaril 2007. aastal algas uus Euroopa Liidu (edaspidi EL) programmiperiood 2007-2013, milles on Eestil kui ELi liikmesriigil võimalik osaleda ühenduse maaelupoliitikas ja saada osa ELi maaelu arengu toetuste eelarvest.

Külade taastamise ja arendamise toetust jagati esmakordselt SAPARDi programmist 2003. aastal. Alates 2004. aastast maksti toetust ELi struktuurifondist ning toetuse maksimise aluseks oli Eesti Riiklik Arengukava 2004-2006. Alates 2007. aastast kuni 2013. aastani makstakse külade taastamise ja arendamise investeeringutoetust Eesti maaelu arengukava 2007-2013 (www.agri.ee/MAK) alusel Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD).

Külade uuendamise ja arendamise investeeringutoetuse üldesmärgiks on parendada maapiirkonna elukeskkonna atraktiivsust ja elukvaliteeti kohalike inimeste ja institutsioonide aktiivsuse suurendamise ja mittetulundussektori arendamise läbi.

Eelnevatel taotlusvoorudel on spordivaldkonnas saadud külade meetmetest toetust näit. võrkpalli-, korvpalli-, tennise- ja hokiväljakule; rulapargi, rulluisuraja, motokompleksi, spordihoone, staadioni, maadlus- ja suusatajatehalli rajamiseks; samuti jõusaalile varustuse muretsemiseks ning mitmesuguste sporditarvikute (suusad, odad, kettad, teibad, vibuvarustus) soetamiseks, Sarnastele objektidele on võimalik saada toetust ka alanud programmiperioodil.

Külade uuendamise ja arendamise investeeringutoetust saab taotleda:

- mittetulundusühing (MTÜ),
- sihtasutus (SA),
- maapiirkonnas tegutsev kuni keskmise suurusega ettevõtja.

Mittetulundusühing või sihtasutus ei tohi olla asutatud riigi või kohaliku omavalitsusüksuse poolt ning selle liikmed ei või olla üksnes riigi või kohaliku omavalitsusüksuse esindajad.

Mittetulundusühing või sihtasutus peab olema tegutsenud taotluse esitamise ajaks vähemalt kuus kuud. Kui mittetulundusühing või sihtasutus on asutatud tähtajalise kestvusega, ei või see kestvusaeg olla lühem kui viis aastat pärast PRIA poolt viimase toetusosa välja maksmist.

Kuni keskmise suurusega ettevõtja all mõeldakse nii mikro-, väike- kui ka keskmise suurusega ettevõtjat. Väike- ja keskmise suurusega ettevõttes on euronormatiivide järgi alla 250 töötaja, aastakäive ei ületa 50 milj. eurot, bilansimaht ei ületa 43 milj. eurot ning ettevõtte on sõltumatu. Ettevõtte on sõltumatu siis, kui tema kapitalist või hääleõigusest 25% või rohkem ei kuulu ühelegi sellisele ettevõttele või ühiselt mitmele ettevõttele, mille kohta ei kehti määratlus väike või keskmise suurusega.

Ettevõtja peab taotluse esitamise ajaks olema tegutsenud vähemalt ühe aasta.

Toetatavad tegevused:

- 1) seltsimaja, kultuurimaja, spordisaali või muu sellise teistele isikutele kasutamiseks avatud hoone või selle osa ehitamine;
- 2) seltsimaja, kultuurimaja, spordisaali või muu sellise teistele isikutele kasutamiseks avatud hoone ruumidele sisustuse ostmine;
- 3) mängu- või spordiväljaku või muu sellise teistele isikutele kasutamiseks avatud vaba aja veetmise rajatise ehitamine või parendamine;
- 4) matka-, tervise- ja õpperaja või muu sellise teistele isikutele kasutamiseks avatud objekti rajamine või parendamine;
- 5) pargi, haljasala, puhkeala või muu sellise teistele isikutele kasutamiseks avatud objekti rajamine või parendamine;
- 6) külaplatsi (lõkke- ja kiigeplatsi) või muu sellise teistele isikutele kasutamiseks avatud objekti rajamine või parendamine;
- 7) paadisilla või muu sellise teistele isikutele kasutamiseks avatud objekti rajamine või parendamine;
- 8) ujumiskoha või muu sellise teistele isikutele kasutamiseks avatud objekti rajamine või parendamine;
- 9) sporditarviku ostmine;
- 10) küla tutvustava püsiviida ja kaardi ostmine ning nende paigaldamine;
- 11) muusikariista ja sellega seotud vahendite ostmine;
- 12) Eesti rahvariiete ostmine;
- 13) infopunktiks vajaliku hoone ehitamine;
- 14) infopunktile sisustuse ostmine;
- 15) infopunktis kasutatavate infotehnoloogiaseadme (riist- ja tarkvara) ostmine;
- 16) multifunktsionaalse teeninduskeskuse ehitamine (taotleda saavad üksnes MTÜ ja SA);
- 17) kasutuses mitteoleva ja taaskasutuseks sobimatu põllumajandusliku hoone (mis on kantud riiklikku ehitiste registrisse ehitise kasutamise otstarvete indeksisse loetelu 12710-12719 alla) lammutamine (sellele tegevusele ei saa toetust 2007. aastal).

Toetatava tegevuse osaks võib olla ka ettevalmistav töö, milleks on:

- kavandatava investeeringuobjektiga seotud ja sellele tellitud projekteerimistöö;
- projekteerimiseks vajalik ehitusgeoloogiline ja -geodeetiline töö;
- taotlusdokumentide koostamiseks tellitud töö või teenus (piirmääraks on kuni **5000 krooni** investeeringuobjekti kohta).

Ettevalmistava töö maksumus tohib olla kuni 12% investeeringuobjekti maksumusest.

Toetuse suurus

Mittetulundusühingule ja sihtasutusele kuni 90%; Tallinnaga piirnevates valdades kuni 70% (Tallinnaga piirnevad vallad on Viimsi, Jõelähtme, Rae, Kiili, Saku, Saue ja Harku).

Maapiirkonnas tegutsevatele kuni keskmise suurusega ettevõtjale kuni 65%, Harjumaal kuni 55%.

Taotleja võib aastas maksimaalselt taotleda **kuni 938 796 krooni** ning **4 693 980 krooni** kogu programmiperioodi (2007-2013) jooksul.

Toetust makstakse refinantseerimise põhimõttel, st et kogu investeering tuleb teha omavahenditega või laenuga ning pärast investeeringu teostamist makstakse välja toetussumma.

Vastuvõtuaeg ja -koht

Taotlusi võetakse vastu PRIA piirkondlikes büroodes määratud tähtajal. Tähtaeg avaldatakse väljaandes **Ametlikud Teadaanded**. Planeeritavad taotlusvoorud toimuvad oktoobris või novembris.

Lisainfo

PRIA piirkondlikest büroodest ja Tartu keskusest Narva mnt 3,
tel 737 1369, 737 1368, 737 1200, faks 737 1201, e-post: pria@pria.ee

http://www.pria.ee/riiklikud_toetused/kulade_uuendamise_ja/

ÜLE-EUROOPALISED PROGRAMMID

Euroopa Noored

Euroopa Noored on Euroopa Liidu haridus- ja mobiilsusprogramm, mis toetab noorte omaalgatuslikke projekte ja rahvusvahelist koostööd. Programmi algatasid 1988. aastal toonased Euroopa Liidu liikmesriigid, kelle sooviks oli rahastada noorte rahvusvahelist koostööd väljaspool formaalset haridussüsteemi, st väljaspool koolides ja muudes õppeasutustes tehtavat õppetööd, ning keskenduda noorte vaba aja tegevuste toetamisele.

Programmi eesmärgid on:

- toetada noorte omaalgatuslikku ja ühiskonna arengule suunatud tegevust;
- toetada noorte rahvusvahelist koostööd;
- soodustada ja toetada õppimisvõimaluste loomist ja kogemuste omandamist väljaspool formaalset haridussüsteemi;
- tõsta noorte teadlikkust Euroopa mitmekesisusest - erinevatest kultuuridest, rahvastest, riikidest, tõekspidamistest jne;
- juhtida tähelepanu ühiskonnas valitsevatele probleemidele seoses diskrimineerimisega ja ebavõrdsusega.

Programm Euroopa Noored koosneb viiest alaprogrammist:

Alaprogramm 1.1

Rahvusvahelised noortevahetused (13-25-aastaste noorte gruppidele)

Rahvusvaheline noortevahetus kujutab endast 13-25-aastaste noorte sisustatud koosviibimist.

Eesti noored saavad teha koostööd mõne teise Euroopa riigi noortegrupiga, korraldamaks huvitavaid ja arendavaid ühissetevõtmisi Eestis või mõne teise grupi koduriigis. Kokkusaamine kestab 1-3 nädalat, mille käigus käsitletakse mõnda noortele huvipakkuvat teemat: narkomaania, rassism, keskkond, kultuuride erinevus, noorte vaba aja veetmise võimalused jms.

Alaprogramm 1.2

Kohalikud ja rahvusvahelised noortealgatused (15-30-aastaste noorte rühmadele)

Noorte algatusprojekti väljatöötamise ja elluviimise võimalus on suunatud noorte uueduslike ja ettevõtlike plaanide teostamisele oma kodukandis või riigis laiemalt. Tähtsaimaks on siinjuures noorte endi aktiivne osalus mõne neile murettegeva probleemi lahendamisel või huvipakkuva teema käsitlemisel. Noorte algatusprojektid on keskmiselt pika ajagraafikuga kui rahvusvahelised vahetused, ulatudes 3-st kuust kuni poolteise aastani.

Alaprogramm 1.3

Noorte demokraatiaprojektid (13-30-aastastele noortele)

Noorte demokraatiaprojektid on mõeldud neile noortele, kes soovivad, et noorte hääl ja arvamus oleks kuuldav ka poliitilisel otsustustasandil, ning kes on suurema mõju saavutamiseks valmis kaasama ka välispartnereid. Noorte demokraatiaprojekti teevad noored koos "suurtega" ehk siis koostöös mõne organisatsiooni või asutusega, kaasates ühiselt ka rahvusvahelisi partnereid, seda eesmärgiga tõhustada noorte kaasatust erineva tasandi otsustusprotsessides (oma linnas/vallas, maakonnas, terves Eestis või kogu Euroopas) ning luua uusi võimalusi noorte aktiivseks osaluseks selles valdkonnas ja suunas.

Alaprogramm 2

Euroopa Vabatahtlik Teenistus

(18-30-aastastele noortele ja noorteorganisatsioonidele)

Euroopa Vabatahtlik Teenistus on mõeldud neile noortele, kes soovivad saada vabatahtlikuna töötamise kogemust mõnes teises Euroopa riigis. Programm pakub Eestis tegutsevatele mittetulundusühingutele ka võimalust võtta vastu teiste riikide vabatahtlikke. Vabatahtlik teenistus kestab üldjuhul 2-12 kuud. Võimalike teenistukohtade valik on väga lai: laste- ja noorteühendused, sotsiaalkeskused, looduspargid, keskkonnaühingud, kultuuriseltsid jms.

Alaprogramm 3.1

Koostöö EL naabrusspiirkondadega

(13-30 aastastele noortele või noortegruppidele)

Alaprogramm 3.1 ehk "Koostöö ELi naabrusspiirkondadega" toetab tegevusi Euroopa tähtsamate programmiriikide ning ELi naabrusspiirkondade riikide vahel. Selle alaprogrammi raames on võimalik läbi viia noortevahetusi ning koolitustegevusi.

Alaprogramm 3.2

Koostöö teiste maailma riikidega

Alaprogramm 3.2 ehk "Koostöö teiste maailma riikidega" võimaldab korraldada noorte ja noorsootöötajate vahetusi ning koolitustegevusi ja luua noorteühenduste võrgustikke riikidega, mis ei ole ELi liikmesriigid, Euroopa majandusspiirkonna riigid ega ELi naabrusspiirkonna riigid, kuid on allkirjastanud vastavad noorsoo-alased koostöölepingud Euroopa Ühendusega.

Alaprogramm 4.3

Koolitustegevus ja võrgustikud (mitteformaalse õppega ja noortega tegelevatele või nendest teemadest huvitatud inimestele)

Koolitustegevus ja võrgustikud ehk alaprogramm 4.3 on suunatud eeskätt noorsootöötajatele ja organisatsioonidele ning hõlmab noorte ja noorsootöötajate enesetäiendamist, sihiga õpetada neid algatama ja arendama tulevasi noorteprojekte. Mittetulundusühingud, avalik-õiguslikud ühendused ja registreerimata noorterühmitused, kellel on huvi rahvusvahelise noorsootöö kvaliteedi ja/või uute suundade arendamise vastu, saavad taotleda rahalist toetust mitmesugusteks ettevõtmisteks: tööpraktikaks, ettevalmistavaks kohtumiseks, analüüsikohtumiseks, õppevisiidiks, partnerlus-seminariks, seminariks, noorsootöö-alaseks koolituseks ja koostöövõrgustiku loomiseks.

Programmis osalevad riigid:

- ELi liikmesriigid;
- Euroopa Majandusühenduse riigid: Norra, Island, Liechtenstein ja Šveits;
- ELi kandidaatriigid: Horvaatia, Türgi ja endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik.

Lisaks nimetatud riikidele on Eesti noortegruppidel ja -organisatsioonidel võimalik teha koostööd ka mitmete teiste koostöövalmis riikidega (Balkani riigid, Ida-Euroopa ja Kaukaasia riigid, Vahemere piirkonna riigid, Ladina-Ameerika riigid ning isegi mõned Aafrika ja Aasia riigid).

Programmi Euroopa Noored kõikides alaprogrammides on võimalik taotlusi esitada viiel korral aastas. Täpsemat infot taotluste esitamise tähtaegade ja tingimuste kohta saab **Euroopa Noored Eesti** büroost.

PROJEKTINÄITED

Alaprogramm 1.1

Rahvusvaheline noortevahetus "sport@virtual.net - 2020?"

2004. aasta juulis leidis aset Raplamaa noorte poolt korraldatud noortevahetus Saksamaa, Soome ja Hispaania noortega. Projekti põhiteemad olid sport ja virtuaalmaailm ning projekt keskendus nende valdkondade vahelisele (võimalikule) konfliktile ja konkurentsile tänapäeva noorte elus. Üheskoos proovisid noored läbi teoreetiliste arutluste ja praktiliste tegevuste leida tunnetust ja arusaama sportimise ja virtuaalmaailma vajalikkusest ning nende tasakaalustatud koostoimimise võimalikkusest.

Noortevahetus-ürituse jooksul võeti ette mitmeid erinevaid tegevusi: töötoad, ettekanded, arutelud, temaatiline tänavaküsitlus, viktoriin, loeng aktiivse liikumise tähtsusest, ekskursioon ja maastikumäng. Ühe töötoa käigus leiutasid noored 2020. aastaks uusi olümpia-alasid. Arutleti palju ka arvutiteema, sporditegevuse ja selle organiseerituse üle. Osalejatele pakkus palju eksootikat 3-päevane väljasõit elektrita ja sooja veeta Hobulaiule, kus toimus ka põnev maastikumäng.

Samuti olid populaarsed osalevate riikide esindajate poolt läbi viidud rahvuslikud õhtud, mille kohta korraldati hiljem ka viktoriin, et näha, kui palju noored tähele panid ja meelde jätsid. Erinevate rahvuskultuuridega tutvumiseks toimusid ka huvitavaid tulemusi andnud töötoad teemal "erinevused ühendavad", kus arutati oma nägemuste üle hispaanlaste, sakslaste, soomlaste ja eestlaste kommete, käitumiste ja stereotüüpide üle.

Rahvusvaheline noortevahetus "Sport and Youth Awareness"

Noortegrupp "Sports Spirit" võttis 2003-2004 aastavahetuse aegu ette korraldada Eesti-poolselt sporditeemaline noortevahetus Itaalia ja Malta noortega Tallinnas ja Nelijärvel. Projekti käigus arutasid osalejad spordi populaarsuse, noorte sporditeadlikkuse ja erinevatel spordiüritustel osalemise üle. Prooviti kätt erinevatel spordialadel ning üks julgeim osaleja võttis isegi mõõtu judoka Indrek Pertelsoniga.

Rahvusvaheline noortevahetus "Ethics and sports in the free time"

2004. a. augustis toimus Bulgaarias spordi-eeetika teemaline noortevahetus, kus osalesid võrdse projektipartnerina Kohtla-Järve Järve Vene Gümnaasiumi noored. Ürituse käigus

käsitleti peamiselt erinevate maade inimeste sportimisharjumusi, olümpiamängude traditsioone ja spordi-eetikat ning keskenduti erinevatele *fair play* edendamise võimalustele. Noortevahetuse jooksul koostati Bulgaaria kohalikele omavalitsustele ja olümpiakomiteele noortepoolseid *fair play* arendamise ettepanekuid. Lisaks külastati kohalikke spordija kultuuriasutusi ning sisustati vaba aega aktiivse liikumistegevusega. Sarnaselt eelmistega oli antud projekt väga asjakohaselt kokkusobiv Euroopa Liidu 2004. aasta motoga "Haridus läbi spordi".

Alaprogramm 1.2

Noortealgatus "ELAGU ELU!"

Muret tekitavate laste ja probleemsete noorukite toetajate ühingu MTÜ Omos noorte-grupi poolt ellu viidud 10-kuulise projekti keskmes oli noortele aktuaalne probleem - uimastite tarvitamine. Projekti sihtgrupiks olid kampadesse kogunevad ja tihtipeale tegevusetult aega veetvad Tallinna noored. Projekti teostav tuumikgrupp saavutas selliste noortega kontakti ning pakkus neile võimalust vaba aega muul viisil aktiivselt sisustada. Koolide võimlates ja spordiväljakutel korraldati sportmänge ja võistlusi. Lisaks spordivõistlustele osalesid noored ka erinevates kunstilistes töötubades. Et paremini mõista uimastite tarvitamisega kaasnevaid ohte, kohtuti erinevate spetsialistidega (psühhiaatri, narkoloogi, sotsiaaltöötaja ja teistega). Projektist aktiivsemalt osa võtnud võistkonnad ja ka ülejäänud noored kaasati ühisesse suvelaagrisse. Hea kogemuse levitamiseks ja uimastiprobleemi laiemaks kajastamiseks valmisid projekti käigus noorte probleeme käsitlev ja ühtlasi projektist ülevaadet pakkuv videofilm ning mahukas trükis. Projekti tulemusel hakkasid osalenud noored hindama ja väärtustama uimastivabalt veedetud (aktiivselt ja sisukalt täidetud) vaba aega ning mõistsid paremini uimastite tarvitamisega kaasnevaid ohte.

Alaprogramm 2

Mari Euroopa Vabatahtlik Teenistus

2004. aasta kevadel edastas Eesti Lauatennise Liit oma partnerorganisatsioonidele pakkumise Rootsi lauatennise klubilt partnerite leidmiseks Euroopa Vabatahtliku Teenistuse projekti läbiviimiseks. Pakkumisest haaras kinni Nõmme Spordiklubi, mis võimaldab koolialistel lastel tegelda erinevate spordialadega, sh lauatennisega. Vabatahtlikuks teenistuseks sobilik kandidaat Mari leiti oma spordiklubi liikmete seast.

Mari on Nõmme spordiklubi aktiivne liige, mängides klubis ise lauatennist ja juhendades ka nooremaid. Koostöös vastuvõtva organisatsiooniga lepitati kokku 9-kuulise projekti sisu, vabatahtliku tööülesanded ja osapoolte kohustused. Vastuvõttev organisatsioon, Längemälas asuv lauatennise klubi, korraldab lisaks igapäevastele treeningutele ka mitmeid kohalikke ja rahvusvahelisi võistlusi ning laagreid. Lisaks viiakse koostöös kohalike koolidega läbi erinevaid projekte; erilist tähelepanu pööratakse sealjuures lauatennise propageerimisele tüdrukute hulgas.

Vabatahtlik on projektis seotud organisatsiooni erinevate tegevustega, mis hõlmavad nii treeningute ettevalmistamist ja läbiviimist kui ka lauatennise tutvustamist koolides - erinevatel seminaridel, koolitustel, õpikodades jmt.

Pärast vabatahtliku teenistuse lõppu, 2005. aasta mais kaasas saatev organisatsioon (Nõmme Spordiklubi) Mari oma organisatsiooni tegevustesse juba laiemalt, võimaldades nii noortel kui ka teistel töötajatel Mari kogetust ja õpitust osa saada.

Alaprogramm 4.3

Partnerlusseminar "Adventure for Life"

2006. aasta märtsis viis Anne Noortekeskus Tartus ellu seikluskasvatusteemalise partnerlusseminari "Adventure for Life". Lisaks Eesti osalejatele olid projekti kaasatud seikluskasvatuse instruktorid ja noorteliidrid Austriast, Rumeeniast, Türgist ja Suurbritanniast.

Projekti käigus saadi juurde teadmisi seiklusest kui erinevate inimeste ja kultuuride tundmaõppimise isevärki meetodist; arutleti, kuidas seikluskasvatust kasutada noorte sotsiaalse kaasatuse suurendamiseks ja tervislike eluviiside edendamiseks; loodi kontakte ja tehti plaane edasiseks koostööks. Seminar avardas osalejate teadlikkust ja suurendas teadmisi erinevates maades levinud seikluskasvatuse põhimõtetest. Lisaks seminarigrupi liikmetele said käsitletavast teemast osa ka kohalikud noored laiemalt - üks päev programmist oli avatud külalistele ning sellest said osa võtta huvilised kogu Tartust.

Tekst: Daniel Soomer ja Erle Pihelgas

Euroopa Noored Eesti büroo

Koidula 13a, V korrus

10125 Tallinn

Tel: 6979 236

Faks: 6979 226

E-post: noored@noored.ee

Koduleht: <http://euroopa.noored.ee>

Euroopa elukestva õppe programm

1. Täiskasvanuhariduse allprogramm GRUNDTVIG

Elukestva õppe programmis osalevad 31 riiki: 27 ELi liikmesriiki ning lisaks Island, Liechtenstein, Norra ja Türgi. Programm Grundtvig hõlmab seda osa inimese haridusest, mis omandatakse pärast põhi-, kesk-, kutse- või kõrghariduskooli lõpetamist. Siia kuuluvad: tasemekoolitus (hilisem põhi-, kesk-, kutse- või kõrghariduse omandamine täiskasvanute gümnaasiumides, kõrgkoolide avatud või kaugõppe osakondades); tööalane koolitus (töölaseid teadmisi ja oskusi täiendavad koolituskursused, kuid mitte erialaste kutseoskuste arendamine) ja vabahariduslik koolitus (isiksuse arengule suunatud mitteformaalne, informatiivne ja huviharidus, k.a. huvispordi-alane koolitus ja haridus).

2. Programmi üldine eesmärk

Programm töötab selle nimel, et:

- täiskasvanuharidusega seotud asutused ja inimesed saaksid teha koostööd ning vahetada kogemusi partneritega teistest Euroopa riikidest;
- täiskasvanute õppimisvõimalused oleksid mitmekesised, huvipakkuvad, kõrgetasemelised ning kõikidele avatud ja kättesaadavad;
- täiskasvanud osaleksid rohkem ühiskondlikes tegevustes ning suureneks nende kodanikuaktiivsus;
- elukestva õppimise populaarsus tõuseks ning täiskasvanud elanikkonna osalus erinevates õppimistegevustes suureneks.

3. Toetatavad tegevused

Asutustele:

- **õpikoostööprojektid** - õpikoostööprojektides osalevad enamasti täiskasvanuhariduse valdkonnas tegutsevad väikeorganisatsioonid. Koostööprojekti raames on õppijatel ja koolitajatel võimalus vahetada mõtteid ja kogemusi partneritega Euroopas ning töötada koos ühist huvi pakkuva teemaga. Sellelaadsed projektid on keskendunud koostööprotsessile;
- **suured Euroopa täiskasvanuhariduse koostööprojektid** (koordineerimisega tegeleb Euroopa Komisjoni programmibüroo, <http://eacea.ec.europa.eu/index.htm>, e-post: eacea-info@ec.europa.eu);
- **koostöövõrgustikud** (koordineerimisega tegeleb Euroopa Komisjoni programmibüroo, <http://eacea.ec.europa.eu/index.htm>, e-post: eacea-info@ec.europa.eu).

Isikutele:

- **õpikoostööprojektide ettevalmistavad lähetused** - osavõtt kontaktseminaridest (tulevaste koostööpartnerite leidmise eesmärgil) või kohtumistest partneritega (projektitaotluste koostamise eesmärgil); toetatakse ühe isiku lähetust ühest asutusest;

- **täiskasvanuharidust andva personali koolitus** - kuni 6-nädalased täiskasvanuhariduse edendamiseks seotud koolitused Euroopas (kursus, õppevisiit või mõni muu osaleja aktiivsust eeldav koolitus); toetatakse ühe isiku koolitust ühest asutusest.

4. Kõlblikud taotlejad

Programmi Grundtvig tegevustes võivad osaleda järgmist tüüpi asutused:

- täiskasvanutele õppimisvõimalusi pakkuvad koolitusasutused (rahvaülikoolid, koolituskeskused, täiskasvanute gümnaasiumid, kõrgkoolide avatud ülikoolid, kutseõppeasutuste täiendõppe osakonnad),
- kohalikud omavalitsused ja maavalitsused,
- muuseumid,
- raamatukogud,
- teatrid,
- vanglad,
- mittetulundusühingud,
- kodanikeühendused,
- kutseorganisatsioonid ja eraettevõtted (kelle tegevus ei piirne ainult erialase koolitusega).

Täiskasvanuharidust andva personali koolitusstipendiumid on mõeldud täiskasvanuhariduse pakkumisega seotud isikutele:

- täiskasvanute koolitajad ja nõustajad,
- täiskasvanuharidust andva personali koolitajad ja nõustajad,
- täiskasvanute koolituskursuste korraldajad, haridusprogrammide arendajad,
- täiskasvanuharidusasutuste juhid.

Täiskasvanud õppijad, kes ise haridusvaldkonnas ei tööta, saavad programmis Grundtvig kaasa lüüa vaid eelpool nimetatud asutuste kaudu.

5. Toetuse suurus ja omafinantseerimise määr

Õpikoostööprojektid

Vastavalt projekti mahule taotletakse kindlaks määratud toetussummat (see on ühtne summa, millest kaetakse nii reisi- kui muud kulud ja mille jaotamine erinevate kulude osas on toetuse saaja enda otsustada; toetussumma suuruse määrab suuresti lähetuste arv). Toetussummad erinevad riigiti ning on avaldatud taotlusvormi lisas. Eesti asutustele kehtivad 2008. a. alljärgnevad summad:

- 13000 eurot (vähemalt 12 lähetust),
- 11000 eurot (vähemalt 8 lähetust),
- 9000 eurot (vähemalt 4 lähetust).

Projektis osalejatelt omafinantseeringut ei nõuta, osalejate panus on aeg, mida projekti-tööle pühendatakse.

Õpikoostööprojekti ettevalmistavad lähetused ja täiskasvanuharidust andva personali koolitus.

Toetusumma katab üldjuhul reisikulud, osavõtutasu ja elamiskulud (arvutatakse vastavalt taotluse lisas antud elamiskulude piirmääradele) ~ 1500 eurot.

6. Taotlemise tähtajad

- õpikoostööprojektid - **15. veebruar 2008**,
- suured Euroopa koostööprojektid täiskasvanuharidusele - **29. veebruar 2008**,
- koostöövõrgustikud - **29. veebruar 2008**,
- õpikoostööprojekte ettevalmistavad lähetused - **vähemalt 5 nädalat enne lähetuse algust**,
- täiskasvanuharidust andva personali koolitus:
 - 31. jaanuar 2008** - koolitused, mis toimuvad ajavahemikus
1. aprill - 30. juuni 2008,
 - 31. märts 2008** - koolitused, mis toimuvad ajavahemikus
1. juuli - 30. september 2008,
 - 30. juuni 2008** - koolitused, mis toimuvad ajavahemikus
1. oktoober - 31. detsember 2008,
 - 30. september 2008** - koolitused, mis toimuvad ajavahemikus
1. jaanuar - 31. märts 2009.

7. Spordiga seotud projektiäited

- "*Motivation by Sports*" (*MOBYS*) - osalevad riigid: Itaalia, Tšehhi, Saksamaa, Poola ja Hispaania. Projekti käigus üritati innustada riskirühma kuuluvaid noori (narko-sõltlased, koolist välja langenud õpilased) tagasi õppimise juurde tulema, kasutades selleks erinevaid sportlikke tegevusi;
- "*Sport and Education*" - osalevad riigid: Soome, Rootsi, Läti. Projekti käigus püüti leida lahendusi, kuidas noori immigrante/muulasi spordi kaudu ühiskonda integreerida ning sporti ja õpinguid noorte karjääriga siduda;
- "*Designing Inclusive Sports Activities and Facilities*" - osalevad riigid: Malta, Rumeenia, Rootsi ja Itaalia. Projekti eesmärk oli kaardistada kõik puuetega inimeste sportimisvõimalused partnerriikides ning teavitada tulemustest asjast huvitatud ringkondi ja kogu avalikkust laiemalt;
- "*Socialization of Long-Term Unemployed Adults through Adapted Sport Games and Physical Activities*" - osalevad riigid: Bulgaaria, Inglismaa, Itaalia, Portugal, Soome ja Kreeka. Eesmärgiks oli välja töötada sportlikke ja meelelahutuslikke tegevusi sisaldav koolitusprogramm töötutele;
- "*PAFTAH - Police and Fans Together Against Hooliganisme (in Football)*" - osalevad riigid: Bulgaaria, Inglismaa, Holland, Rumeenia, Saksamaa ja Soome. Projekti eesmärgiks oli hoida ära rahvarahutusi suurtel spordivõistlustel, koolitades selleks politseinikke ja toetajateklubide liikmeid.

Täpsem info

SA Archimedes

Hariduskoostöö keskus

Täiskasvanuhariduse büroo

www.archimedes.ee/hkk/grundtvig

e-post: grundtvig@archimedes.ee

Programm "Kodanike Euroopa"

Programmi eesmärgid

- a) Viia kokku inimesi kohalikest kogukondadest üle Euroopa, et jagada ja vahetada kogemusi, arvamusi ja väärtusi; õppida ajaloost ning valmistuda tulevikuks;
- b) Kindlustada ja tugevdada Euroopa kodakondsust ning edendada demokraatiat; kindlustada ja jagada väärtusi ning tõhustada ühise ajaloo ja kultuuriga seotud tegevust, mõttevahetust ja arutelu Euroopa tasandil kodanikuühiskonna organisatsioonide koostöö kaudu;
- c) Tuua Euroopa oma kodanikele lähemale, edendades euroopalikke väärtusi ja saatvusi, hoides samas mälestust Euroopa minevikust;
- d) Soodustada kõigi osalevate riikide kodanike ja kodanikuühiskonna organisatsioonide vahelist suhtlemist, aidates kaasa kultuuridevahelisele dialoogile ja rõhutada nii Euroopa mitmekesisust kui ka ühtsust; pöörata erilist tähelepanu tegevustele, mille eesmärk on tugevdada sidet enne 2004. aasta 30. aprilli Euroopa Liiduga ühinenud liikmesriikide ja pärast seda kuupäeva ühinenud liikmesriikide kodanike vahel.

Programm jaguneb neljaks meetmeks

1. Aktiivsed Euroopa kodanikud.
2. Aktiivne kodanikuühiskond Euroopas.
3. Üheskoos Euroopa heaks.
4. Euroopa mäletab.

Spordi kontekstis on huvipakkuvad esimesed kaks:

1. Aktiivsed Euroopa kodanikud kaasab Euroopa kodanikke sõpruslinnade ürituste ja muude kodanikeprojektide kaudu. Eesmärk on tugevdada kontakte, sh kultuurikontakte eri liikmesriikide kodanike vahel.

Taotlusi saavad esitada omavalitsused, kes on liitunud ametlikult sõpruslinnade liikumisega, samuti kohalike omavalitsuste esindusorganisatsioonid ja regionaalsed ühendused. Spordiorganisatsioonidest on sobivad näiteks maakondade ja linnade spordiliidud.

Toetatakse sõpruslinnade projekte, mille sisuks on kodanikevahetus ja otsekontaktid, ning konkreetsele Euroopa mõõdet omavale teemavaldkonnale pühendatud sõpruslinnade koostööprojekte, millesse kodanikud on otseselt kaasatud, näiteks konverentside, töötubade jt ürituste korraldamine ning nendega seonduvate veebilehtede, trükiste, DVD-de või muude infokandjate loomine.

2008. aastal avanevad täiendavad alammeetmed sõpruslinnade võrgustike pikaajalise koostöö ning riikidevaheliste ja valdkondade-ülese mõõtmega kodanike omaalgatuslike projektide toetamiseks.

Kodanikevahetuse projektide taotlusi võetakse vastu viis korda aastas. Tähtajad on 1. veebruar, 1. aprill, 1. juuni, 1. september ja 1. detsember. Sõpruslinnade koostööprojekte saab esitada üks kord aastas; tähtajaks 1. detsember.

2. Aktiivne kodanikuühiskond Euroopas on suunatud kodanikuühendustele, kes on vahendajaks Euroopa ja tema kodanike vahel.

Toetust antakse:

- a) Euroopa poliitika uurimisorganisatsioonidele ehk mõttekodadele ning kodanikuühiskonna organisatsioonidele, kes saavad oma (Euroopa tasandil toimivate) tööprogrammide alusel struktuuriabi või toetust riikidevaheliste projektide läbiviimiseks. Eestis on näiteks selliseks organisatsiooniks Eesti Euroopa Liikumine.
- b) Kodanikuühenduste algatatud projektidele riikidevahelise koostöö innustamiseks ning kultuuride ja vaatenurkade vastastikuse mõistmise ning ühiste murede ja väärtuste äratundmise soodustamiseks.

Toetust saab taotleda sotsiaalse sõnumiga kultuuriürituste, konverentside, teabekampaaniate, koolitus-seminaride, õppereiside, rohujuuretasandil algatuste ja harrastusspordi ürituste korraldamiseks; arvamusuuringute ja analüüside läbiviimiseks; trükiste ja audiovisuaaltoodangu loomiseks, koolitusmaterjalide väljaandmiseks.

Taotlusi võetakse vastu üks kord aastas; esitamise tähtaeg on 15. veebruar.

Ülevaatlikkuse huvides lühidalt ka kolmandast ja neljandast meetmest:

3. Üheskoos Euroopa heaks toetab avalikkuse teravdatud tähelepanu all olevaid sündmusi ja üritusi nagu mälestuste jäädvustamised, auhindade jagamised, kunstisündmused, üle-euroopalised konverentsid, uuringud ja arvamusküsitlused. Selle meetme raames rahastatakse Euroopa Komisjoni algatatud ettevõtmisi, mis võivad teoks saada koostöös liikmesriikide ja /või kodanikuühendustega. Ühendused ja omavalitsused ise projekte esitada ei saa.

4. Euroopa mäletab toetab tegevusi, mille eesmärk on teadvustada, mäletada ja säilitada küüditamistega seotud kohti, hoida korras arhiive ning mälestada natsismi- ja stalinismi-ohvreid. Eesmärk on hoida ülal teadlikkust Teise Maailmasõja ulatusest ja traagilistest tagajärgedest ning soodustada üldist ajaloo mäletamist, jätmaks minevik selja taha ja ehitada tulevikku.

Nõuded taotlejatele

Programm "Euroopa kodanikud" on avatud osalemiseks kõigile huvirühmadele, kes edendavad aktiivset Euroopa kodakondsust - kohalikud omavalitsused ja organisatsioonid, Euroopa poliitika uurimisorganisatsioonid (mõttekojad), kodanike rühmitused, kodanikuühiskonna organisatsioonid, valitsusvälised organisatsioonid, ametiühingud, haridusasutused, vabatahtliku tööga tegelevad organisatsioonid, amatöörspordi edendavad organisatsioonid jne. Taotleja peab olema registreeritud juriidiline isik.

Eelarve ja kestus

Programmi kogueelarve ajavahemikuks 2007-2013 on 215 miljonit eurot.

Tegevusprogrammi rakendamisreeglitiku väljatöötamisel on püütud muuta rahastamine, kontroll ja järelevalve võimalikult lihtsaks. Eeldusel, et peetakse kinni usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetest, rakendatakse muuhulgas ka kindlasummalist (*lump sum*) või ühtsete määradega (*flat rate*) rahastamist sõltuvalt sündmuse kestvusest, osalejate arvust, osalejate lähteriigist ja kohtumise sihtriigist. Meetmetes, kus rakendatakse tegelike abikõlblike kulude põhise rahastamist, on toetuse maksimaalne määr 60% kõigist kuludest.

Taotlusi võtab vastu ja menetleb Euroopa Komisjoni Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Täitevasutus (EACEA) Brüsselis.

Täpsemad nõuded taotlejatele ja projektidele leiate programmi juhendist aadressil: http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/index_en.htm

Programmi "Kodanike Euroopa" koordineerib Eestis Riigikantselei, tel: 693 5729; e-post: villu.kand@rk.ee

Vabaühenduste Fond (VÜF): Norra, Islandi ja Liechtensteini toetus Eesti kodanikuühendusele

Eesmärk

Vabaühenduste fondi eesmärgiks on toetada kodanikuühenduste aktiivsemat osalemist majanduslike ja sotsiaalsete erinevuste vähendamisel Euroopa majanduspiirkonnas. Kokku on Eesti vabaühenduste võimekuse ja mõju suurendamiseks aastatel 2007-2001 kasutada üle 33 miljoni krooni. Euroopa majanduspiirkonna (EMP) ja Norra finantsmehhanismide toetust vahendab Avatud Eesti Fond.

Vabaühenduste fond toetab projekte, mille abil tõhustatakse ühenduse tegevusstrateegiaid ning juhtimist, aidatakse kaasa organisatsiooni järjepidevuse tagamisele, soodustatakse koostöövõrgustike tugevdamist, luuakse võimalusi suurema hulga inimeste osalemiseks ja kaasamiseks otsustusprotsessidesse, arendatakse kogukonnateenuseid, parendatakse vabaühenduste tegevuse läbipaistvust ning suurendatakse organisatsioonide vastuvõtust, hinnatakse kodanikuühiskonna arenguid, jms.

Toetatavad projektid peavad olema kavandatud vähemalt ühes alljärgnevalt määratletud prioriteetses valdkonnas:

- demokraatia ja kodanikuühiskonna areng,
- keskkond ning säästev areng,
- sotsiaalne integratsioon ning kohalik areng.

Taotlejad

Vabaühenduste fondist saavad toetust taotleda Eestis registreeritud mittetulundusühingud ja sihtasutused, mis tegutsevad avalikes huvides, ei ole riigi ega kohaliku omavalitsuse ühegi asutuse ega ühegi poliitilise partei valitseva mõju all.

Taotlemine

Vabaühenduste fondist saab taotleda toetust nii väiksematele kui suurematele algatustele. Väikeprojektidele taotletav toetussumma on 20 000-100 000 krooni ning projekti maksimaalne kestvus 12 kuud.

Suurprojektidele taotletav toetus võib jääda vahemikku 100 000-500 000 krooni ning projekti kestvuseks on kuni 24 kuud.

Taotleja peab omalt poolt leidma võimaluse projekti kaasfinantseerimiseks vähemalt 10% ulatuses projekti kogumaksumusest.

Vabaühenduste Fondi eelisvaldkonnad

Demokraatia ja kodanikuühiskonna areng (50% vahenditest)

Teemad:

- Ühenduste institutsionaalse võimekuse arendamine ja kodanikuühiskonna edendamine;

- Demokraatianormide austamine (läbipaistvus, hea valitsemine, võrdsed võimalused);
- Teadmiste ja teadete jagamine kodanikuühiskonna ja demokraatlike protsesside kohta.

Keskfond ning säästev areng (25% vahenditest)

Teemad:

- Keskkonnaharidus ja säästvat arengut toetav haridus;
- Looduspärandi kaitsmine;
- Keskkonnapoliitika kujundamine.

Sotsiaalne integratsioon ning kohalik areng (25% vahenditest)

Teemad:

- Tõrjutute abistamine ja nende õiguste maksmapanemine ning suurendamine;
- Jätkusuutliku kohaliku ja regionaalarengu toetamine;
- Kultuuripärandi kaitse ühendamine kohalike kogukondade arenguga.

Tegevused, mida toetatakse

- Ühenduste institutsionaalse võimekuse tugevdamine (sh näiteks juhtimise, liikmelisuse ning vabatahtlike kaasamise parendamine, tegevuse strateegiline planeerimine, tegevused finantssuutlikkuse parendamiseks ning organisatsiooni järjepidevuse tagamiseks jms);
- Ühenduste eestkostetegevuse ning teenuste pakkumise võimekuse parendamine;
- Info- ja kommunikatsioonitehnoloogiate rakendamine liikmete ning avalikkuse paremaks informeerimiseks, konsulteerimise parendamiseks ning nii liikmetele kui avalikkusele suurema osalemise võimaldamiseks;
- Koalitsioonide moodustamine (sh vabaihenduste võrgustikud) ning sektoritevahelise koostöö arendamine nii kohalikul, regionaalsel, riiklikul kui rahvusvahelisel tasandil;
- Kogukonna kaasamine kohalike probleemide lahendamisse ning kogukonnateenuste arendamine;
- Kogukonna tugevdamine läbi sotsiaalse integratsiooni, hariduse ning majandusarengu kompleksse toetamise;
- Sotsiaalse kaasatuse suurendamine ning väiksemate võimalustega elanikkonnagruppidele võimaluste loomine aktiivsemaks osalemiseks ühiskonnas;
- Kohalike, regionaalsete ja üleriigiliste otsuste legitiimsuse suurendamine, sh otsuste tegemise juurde ligipääsu avardamiseks kaasamiskanalite täiustamine ning avalike institutsioonide aruandekohustusele ja vastutuse suurendamisele kaasa aitavad algatused;
- Demokraatlike väärtuste, heade valitsemistavade, säästva arengu (sh nende keskkonna ja ühiskondlike aspektide) ning võrdõiguslikkuse põhimõtete propageerimine ja edendamine;

- Algatused vabaaühenduste legitiimsuse, tegevuse läbipaistvuse ning vastutavuse parandamiseks;
- Eesti kodanikuühiskonna arengu ning trendide jälgimine ja hindamine.

Soovitused

Vabaaühenduste Fondist toetuse saamiseks esitage taotlusvoorühtlaseks tähtsaks korrektselt ja sisukalt täidetud taotlusvorm (tooge kohale või saatke tähtselt postiga) Avatud Eesti Fondi kontorisse!

Ärge jätke projekti kirjutamist viimasele hetkele, sest küsimused, millele meie vastata saaksime, tekivad tihti just kirjutamisel!

Tähtis on ka korralik vormistus. Vormistuse kontrollimisel abistab teid taotlusvormi juhendmaterjali kontroll-loend.

Kuhu pöörduda?

Astra Sauga

Programmi assistent

Avatud Eesti Fond

Tel. 6313791

astra@oef.org.ee

Fotod: Rauno Pikkor

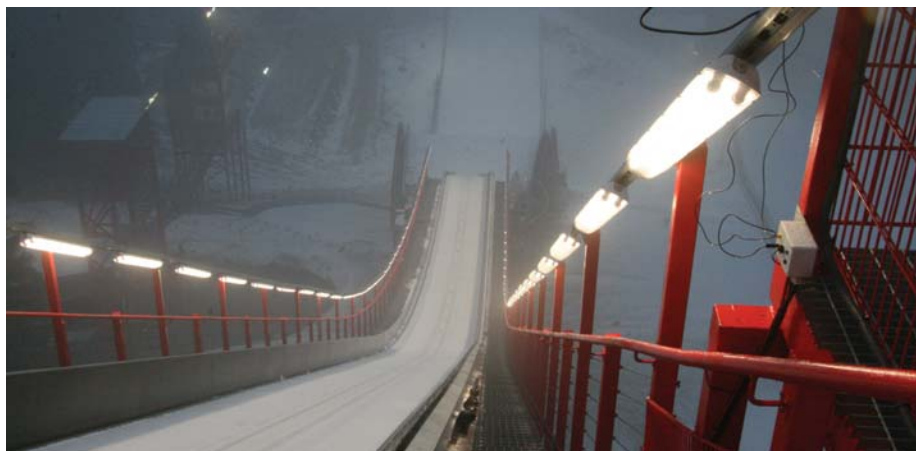
Tehvandi K90 suusahüppemäe ehitamist on rahastatud Euroopa Liidu vahenditest kolme projekti raames

2000 - 2001 Phare CBC SPF programm. Projekt "Tehvandi suusakeskuse planeerimine".

2005 - 2006 Struktuurfondide meede 4.6. Kohalik sotsiaalmajanduslik areng, piirkondade konkurentsivõime tugevdamise programm. Rakendusüksus EAS. Projekt "Tehvandi K90 suusahüppemäe kompleksi ehitus koos vaateplatvormi ja ronimisseina rajamisega".

2006 - 2007 Struktuurfondide meede 2.4. Turismi arendamine, keskvalitsuse turismiinvesteeringute programm. Rakendusüksus EAS. Projekt "Tehvandi K90 suusahüppemäe-kompleksi rajamine".

Lisaks on hüppemäe ehitust rahastatud ka kodanikualgatuslikust heategevusest. "Kuningas Arthuri Gala" kontserdiga kogutud annetuse toetusel on soetatud K90 hüppemäele stardi valgusfoorid, tuule- ja kiirusemõõtjad ning kohtunikele elektrooniline hindamissüsteem.

Kasulik teada

Projektide kirjutamine

Euroopa Liidu programmide toetuse saamiseks tuleb taotlus esitada projektina. Projekt on teatud tegevuste kogum, millel on konkreetne eesmärk ning ajaline piirang.

Igal fondil ning programmil on teatud kindlaksmääratud projektide esitamise protseduurid ning reeglid, mida tuleb taotluste koostamisel, kirjutamisel ning esitamisel arvestada.

Igal programmil on projekti kirjutamiseks spetsiaalne taotlusvorm, mille saab programmi või rakendusüksuse kodulehelt või siis programmi kontaktisikutelt. Reeglina on taotlusvormide juures ka juhend nende täitmiseks. Enam esinevatele küsimustele võib leida vastuse vastavalt kodulehelt ning alati saab nõu küsida vastavast rakendusüksusest või programmi läbiviivast organisaatsioonist.

Kui aega napib, on üheks võimaluseks tasulise projektikirjutamise teenuste kasutamine.

Kindlasti soovime võtta osa programme tutvustavatest teabepäevadest ja seminaridest.

Koostööpartnerite leidmine

Rahvusvaheliste koostööprogrammide puhul toetatakse projekte, kus osalevad organisatsioonid eri riikidest. Sageli sünnivad sellised projektid koostöös organisatsioonidega, kellega on olnud varasemad koostöökogemused.

Samas on kõikide Euroopa Liidu koostööprogrammide eesmärgiks uute kontaktide loomine ja seetõttu on mitmete programmide raames loodud spetsiaalsed veebi-põhised partnerotsingu andmebaasid. Sealt on võimalik leida koostööpartnereid enda poolt algatatud projektile ja osaleda ise mõne teise organisatsiooni poolt algatatud ettevõtmistes. Teavet andmebaaside kohta saab programmide kodulehtedelt ja kontaktisikutelt Eestis. Samuti edastavad mitmete programmide kontaktisikud ise partnerotsinguid oma meili-listi kaudu, mis on saadetud teistest Euroopa riikidest.

Et olla teid huvitava valdkonnaga kursis soovime registreerida end programmi kodulehel või programmi kontaktisiku vahendusel meili-listi. Nii saate kõige operatiivsemalt infot projektide taotlusvoorudest, infopäevadest, partnerotsingutest ja muust vajalikust.

Kasulikud leheküljed:

Rahandusministeerium	http://www.fin.ee
Struktuurifondide kodulehekül	http://www.struktuurifondid.ee
Maakondlike Arenduskeskuste infovärv	http://mak.eas.ee/
Rahvusvaheline projektijuhtimise käsiraamat	http://www.sisemin.gov.ee/atp/?id=300
Avatud Eesti Fond	http://www.oef.org.ee
Põhjamaade Ministrite Nõukogu	www.norden.ee
Eesti Kultuurkapital	www.kulka.ee
Hasartmängu maksu nõukogu	hmn.riik.ee
Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (EAS)	www.eas.ee
Põllumajanduse Registre ja Informatsooni Amet (PRIA)	www.pria.ee
Sihtasutus Innove	www.innove.ee
Sihtasutus Archimedes	www.hkk.ee
Euroopa Noored Eesti büroo	www.euroopa.noored.ee
Euroopa Komisjoni Hariduse ja -Kultuuri Peadirektoraat - sport	http://ec.europa.eu/sport
Saksa Spordi Esindus Brüsselis (EU Office of German Sports)	http://www.eu-sports-office.org

Tallinna Euroopa Liidu esindus asub Rue du Luxembourg 3

**Õnnestunud projekt on pöördepunkt!
Julget pealehakkamist!**